

KOTORIPSKI PROTOKOL (1769. – 1789., 1803., 1804.)¹**KOTORIBA PROTOCOL (1769 – 1789, 1803, 1804)****Lidija KELEMEN**

Odsjek za povijest

Filozofski fakultet

Sveučilište u Zagrebu

lkelemen@ffzg.hr

Primljeno / Received: 15. 10. 2015.

Prihvaćeno / Accepted: 4. 12. 2015.

Izvorni znanstveni rad

Original scientific paper

UDK / UDC: 811.163.42'373.45:811.112.2

81'276.6:631(497.5)

SAŽETAK

U članku se donosi nastavak prijepisa i komentara Kotoripskog protokola (1724 – 1804) (objavljeno u Donjomeđimurskom zborniku, 2, Prelog, 2015.) koji se odnosi na razdoblje između 1769. i 1789. te limitaciju cijena iz 1803. i popis stoke iz 1804. godine.² U navedenom razdoblju, trgovište Kotoriba pripada Čakovečkom vlastelinstvu na čelu sa češkim grofovima Althan koji su vlastelinstvo administrativno pripojili ugarskoj županiji Zala. Prvi dio prijepisa i članka odnosi se na prikaz upravnih struktura i privrednog života u trgovištu Kotoriba, dok se drugi dio odnosi na limitaciju cijena iz 1803. godine, određenu od strane ugarske županije Zala, kao i druge odredbe o funkcioniranju trgovine između orsaga. Također se donose odredbe o vjerskim pitanjima i prijepis kriminalaca (lopova i ubojica) te prebjega iz vojske, čiji se detaljni fizički i psihički opis (vjera, poznavanje jezika) donosi u drugom dijelu, iz područja cijele Habsburške Monarhije.

Ključne riječi: Kotoripski protokol, trgovište, upravna struktura, privreda trgovišta**Key words:** Kotoriba Protocol, market town, administrative structure, market economy**UVOD**

Kodeks »Protokola trgovišta Kotoribe« donosi zapisnike upravne strukture trgovišta Kotoriba u razdoblju između 1724. i 1804. godine. Sam protokol, s obzirom na strukturu sadržaja, može se jasno podijeliti u dva dijela. Prvi dio protokola, koji se odnosi isključivo na trgovište Kotoriba, donosi prikaz upravne strukture i ekonomskog funkcioniranja života u trgovištu, ponajprije na primjeru obrta i cehova. Također, sadrži i zapise o privredi seljaka te vjerskom životu u trgovištu Kotoriba. Drugi dio protokola, koji se odnosi na razdoblje od 1785. do 1804. godine, donosi odredbe koje određuje Zaladska županija, ali i ugarska kancelarija i druge županije Zala, a kojih se Kotoriba kao trgovište pod ugarskom nadležnošću, morala pridržavati. Takve odredbe prvenstveno se odnose na pitanje trgovine između »orszaga«³ unutar i izvan granica Monarhije, ali i određuje cijene hrane, ali i mjera (tkalačkih i mesarskih). Valja reći kako značajan dio drugog dijela donosi popis zločinaca, ponajprije kradljivaca i ubojica, ali i prebjega iz vojske, iz svih dijelova Monarhije, čiji se fizički i psihički opis te zločin detaljno navode u protokolu. Članak se odnosi na razdoblje između 1769. i 1789. godine u prvom dijelu protokola, što znači da daje nastavak pregleda upravnog i privrednog funkcioniranja trgovišta Kotoriba, te

¹ Rad je nastao kao dio ranonovovjekovne radionice »Ad fontes« Centra za komparativnohistorijske i interkulturalne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te kao priprema za izradu diplomskog rada na Odsjeku za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, pod mentorstvom Hrvoja Petrića.

² Razdoblje između 1724. i 1768. godine objavljeno u: Lidija Kelemen, »Kotoripski protokol (1724.-1768.)«, *Donjomeđimurski zbornik: multidisciplinarni znanstveni časopis* 2/2 (2015): 70 – 100.

³ Država, kraljevstvo, Ivan Belostenec, *Gazophylacium, seu Latino-Illyricorum onomatium aerarium: selectioribus synonymis, phraseologiis verborum constructionibus, metaphoris, adagiis, abundantissime locupletatum*, sv. 2 (Zagrabiae: Typis Joannis Baptistae Weitz, 1740), 323.

početka drugog dijela protokola koji se odnosi na 1785. godinu. Valja reći kako je u prvi dio protokola naknadno ubačena stranica s limitacijama cijena hrane, koju donosi ugarska županija Zala, iz 1803. godine te popis prodane stoke iz 1804. godine.⁴

TRGOVIŠTE KOTORIBA U 18. STOLJEĆU

Trgovište Kotoriba, kao dio vlastelinstva Čakovec, u 18. stoljeću je više puta mijenjalo feudalne posjednike. Nakon što je srušena Zrinsko-frankopanska urota, te su konfiscirani posjedi Petra Zrinskog kao dotadašnjeg vlasnika Čakovečkog vlastelinstva kojem je pripadalo i trgovište Kotoriba, zbog čega u razdoblju do 1719. godine dolazi do višestrukih promjena feudalnih vlasnika. Nakon kratke feudalne uprave od strane grofa Ivana Čikulina (1715. – 1719. godine), Međimurje dolazi u ruke čeških grofova Althan, koji su feudalni posjednici vlastelinstva Čakovec između 1719. i 1791. godine. Vlastelinstvo je od kralja Karla VI., kao nagradu za svoje zasluge, dobio grof Mihael Ivan III. Althan sa suprugom, španjolskom markizom Annom Mariom Pignatelly de Pereguardo Althan. Nakon što je postavljen za velikog župana Zaladske županije, grof Althan je vlastelinstvo administrativno pripojio županiji Zala koja je pripadala Mađarskoj, a pod čijom će upravom ostati do 1848. godine. 1791. godine, češki grofovi Althan prodali su Čakovečko vlastelinstvo grofu Jurju Feštetiću od Tolne za 1,6 milijuna forinti. Kako su grofova Feštetić upravljali Čakovečkim vlastelinstvom do 1923. godine, valja reći kako su bili posljednji feudalni posjednici Međimurja.⁵

GRADSKA UPRAVA U TRGOVIŠTU KOTORIBA OD 1769. DO 1789. GODINE

Za razliku od prvog dijela Kotoripskog protokola koji donosi pregled upravnih službi, njihovih obveza i prisega trgovištu, u drugoj polovici 18. stoljeća više se ne navode njihove obveze, ali niti sve službe koje se javljaju u prvoj polovici 18. stoljeća. Stoga više nema spomena starješina, rihtara i koto-ripskog vojvode kao potpisnika računa trgovišta i ostalih odluka magistrata, već samo prisežnika, birova i notara.

Stoga se prisežnici popisuju kao svjedoci plaćenog birovskeg računa 2. siječnja i 21. veljače 1775. godine. 2. ožujka 1775. godine odabrani su prisežnici koji će paziti na blaznike⁶ odnosno one koji psuju, lažu ili kleveće⁷, što znači da trgovište nastoji spriječiti pokvarenost među stanovništvom. Godine 1781., tijekom izbora birova, notara i »varaskih szluga«, poimence se potvrđuju dotadašnji prisežnici, dok se 1783. godine formalno potvrđuju bez popisa, izuzev Mart` Skode i Mart` Ivanusa, koji su postavljeni umjesto očeva, što bi moglo značiti da je služba prisežnika u trgovištu Kotoriba bila nasljedne naravi.⁸

26. listopada 1775. i 28. 10. 1781. godine, za notara je potvrđen Janus Tuboly, što znači da se notar, zbog važnosti svoje službe za trgovište, nije odabirao svake godine, već je vršio istu službu više godina.⁹

Osim prisežnika i notara, kao najčešća upravna služba se navode birovi, odnosno veliki i mali birovi¹⁰ kao ubirači općinskih daća¹¹ koji se redovito izabiru u trgovištu. Ali također, birovi su 1775. godine zaduženi od strane prisežnika, dati hranu za hajduke kao službenike trgovišta, što pokazuje da se njih-

⁴ Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba Inchoatum Anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo quarto«; Protokol trgovišta Kotoribe, IV. b. 35.

⁵ Vladimir Kalšan, *Međimurska povijest* (Čakovec: Vlastita naknada, 2006), 136, 162, 195.

⁶ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 94 – 96, 104.

⁷ Božidar Finka, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. knj. 1, sv. 1, A - *Cenina* (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik IFF, 1984), 159.

⁸ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 106.

⁹ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 97, 104.

¹⁰ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 96.

¹¹ Zlatko Herkov, *Građa za financijsko-pravni rječnik feudalne epohe Hrvatske*, sv. 1 (Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1956), 109.

va služba odnosila na izvršnu vlast, dok su prisežnici donosili odredbe koje su se primjenjivale u trgovištu. Slijedi popis izabranih birova.

Godina	1775.	1776.	1778.	1781.	1783.
Veliki birov	Mihaly Kovach	Josef Matotek	Terko Zvosecz	Mihaly Kovacs	Josef Szabolics
Mali birov	Matek Szmerk	Joseff Fuss	Stefan Globlek	Matyas Legni	Josef Vlasich

Tablica 1: izbor velikih i malih birova

Kao što se vidi u tablici, birovske službe u trgovištu Kotoriba bile su izborne, no, kao što pokazuje primjer Mihaly Kovacha koji je bio birov 1775. i 1781. godine, ukoliko su birovi dobro obavljali svoju službu, mogli su ponovno biti izabrani na istu dužnost.

21. veljače 1775. godine namjesnik pokojnog birova Janusa Horvatha, Matok Dolencsics, isplatio je dugove birova Horvatha trgovištu. Stoga možemo pretpostaviti da su birovi imali svoje namjesnike koji su im pomagali u obavljanju birovske službe.¹²

DRUŠTVENA STRATIFIKACIJA UPRAVNIH I OSTALIH SLUŽBI U TRGOVIŠTU

U zapisima od 1776/1777. do 1781. godine, vidljivo je diferenciranje upravnih služba trgovišta Kotoriba od ostalih služba koje se smatraju »varaskim szlugama«. Takvu društvenu stratifikaciju u trgovištu Kotoriba najbolje prikazuje sljedeća tablica.

Godina	Službenici	Sluge trgovišta
1776/1777.	veliki birov, manji birov	hajduk, vahtar ili noćni čuvar, lugari, paletaši, brodari, »Mezzö Pasztor«* odnosno šoštara**
1777.	prisežnici, veliki birov, manji birov	hajduk, paletaši, lugari
1778.	prisežnici, veliki birov, manji birov, notar	hajduk, lugari, brodari
1781.	prisežnici, veliki birov, manji birov, notar	hajduk, brodari, lugar, remenar, vahtari

* AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 98.

** Alojz Jembrih. »Još o Kotoripskim protokolima«, u *Kajkavski u povijesnom i sadašnjem obzorju. III. zbornik radova sa znanstvenih skupova Krapina 2010. i 2011. godine, ur. Alojz Jembrih* (Zabok: Hrvatska udruga Muži zagorskoga srca, 2011), 264.

Tablica 2: razlikovanje službenika i sluga u trgovištu Kotoriba

U zapisima iz 1776/1777., 1777. i 1778. godine, prilikom izbora službenika trgovišta Kotoriba, dolazi do razlikovanja izbora službenika i sluga u trgovištu, odnosno do jasno izražene socijalne diferencijacije. Među službenike trgovišta redovito pripadaju veliki i manji birov, prisežnici i notar, koji se izabire od 1778. godine, koji čine upravnu strukturu trgovišta dok se ostale službe smatraju nižim, odnosno podložnim djelatnostima. Valja reći kako su među sluge redovito izabirani, hajduci i lugari, dok se ostale službe, paletaši, vahtari, remenari i mezzo pasztor, ne odabiru svake godine.¹³

PLAĆE ZA UPRAVNE I OSTALE SLUŽBE U TRGOVIŠTU

26. prosinca 1775. godine, magistrat određuje upravne i ostale službenike i njihove plaće te daje doprinose za obuču i odjeću koja im je potrebna za službu.

¹² AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 96 – 98, 100, 104, 106.

¹³ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 98 – 100, 103, 104.

1776.	plaća	za čizme	za čizme i šešir	za opanke
veliki birov	25 rajnskih forinti	2 rajnske forinte	-	-
mali birov	15 rajnskih forinti	2 rajnske forinte	-	-
notar	40 rajnskih forinti	-	-	-
kapuš	12 rajnskih forinti	-	3 rajnske forinte	-
prvi lugar	8 rajnskih forinti	-	-	24 krajcara
drugi lugar	5 rajnskih forinti	-	-	21 krajcar
»Mező Pasztor«	-	-	-	30 krajcara
prvi brodar	-	-	-	-
drugi brodar	-	-	-	-
prvi vahtar	8 rajnskih forinti	-	-	-
drugi vahtar	8 rajnskih forinti	-	-	-

Tablica 3: iznos plaća i doprinosa za službe u trgovištu 1775. godine

Prema navedenom zapisu, u službu velikog birova 1776. godine, odabran je Miholy Kovach čija plaća iznosi 25 rajnskih forinti, uz davanje od 2 rajnske forinte za čizme. S druge strane, plaća malog birova, Mateka Szmerka, bila je gotovo upola manja i iznosila je 15 rajnskih forinti uz jednaki doprinos za čizme. Što se tiče službe notara, plaća od 40 rajnskih forinti notaru Janusu Tubolyju ukazuje na višu upravnu službu u trgovištu od birovske službe, a zbog čega isti notar ne dobiva dodatni doprinos.

Od ostalih služba, najvišu plaću dobivao je kapuš, Gyuro Kukulich, u iznosu od 15 rajnskih forinti uz koju je dobivao dodatne 3 rajnske forinte za čizme i šešir kao dio službene opreme. Također su odabrana dva lugara, Ivan Balogh i Jakob Markan, čija se plaća razlikuje što ukazuje na razliku u njihovim službama. Dok je plaća za prvog lugara iznosila 8 rajnskih forinti te 24 krajcara za opanke, drugi lugar, čija se služba odnosila na šume Leszkovecza i Fizesa, dobivao je gotovo upola manju plaću od 5 rajnskih forinti te 21 krajcar za opanke. Plaća za službu »Mező Pasztor«¹⁴ odnosno šoštara¹⁵, iznosi 30 krajcara za opanke, iako se ne navodi njegovo ime. Magistrat je također potvrdio brodare Andrasa Csukulicza i Marka Vlasicha, ali nije naveo njihove plaće. Što se tiče plaće za vahtare, oba vahtara, Gyura Kukulich i Matek Jankoczi, imaju jednake plaće, što ukazuje da vrše jednaku službu, odnosno da ne postoji hijerarhijski odnos među njima.¹⁶

Slijedi tablica s plaćama za službe u trgovištu iz 1789. godine.

Služba	Plaća 1789. godine	Povećanje	Dodatak za službu
veliki birov	37 f	10 forinti	
manji birov	20 f	3 forinte	15 krajcara
notar	58 forinti	12 forinti	
kapuš	18 forinti	3 forinte	6 dervenka ili cubulusa žita

Tablica 4: iznos plaća i doprinosa za službe 1789. godine

Kao što pokazuje tablica, 3. prosinca 1789. godine, prisežnici i općina su odlučili povećati plaću birovima i notaru zbog sve češćeg vršenja službe kod kuće, čime su za službu sve češće koristili vlastite troškove. Stoga je plaća velikog birova povećana za 10 forinti i iznosi 37 forinti, dok je manjem birovu povećana tek za 3 forinte i iznosi gotovo upola manje, 20 forinti. S druge strane, do najvećeg rasta plaće

¹⁴ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 97.

¹⁵ Jembrih, »Još o Kotoripskim protokolima«, 264.

¹⁶ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 97.

dolazi kod notara čija plaća raste za 12 forinta i iznosi 58 forinta. Ovakva raspodjela plaća pokazuje kako je uloga notara kao bilježnika za trgovište imala daleko važniju funkciju od upravnih birovnih službi. Također, gotovo upola manja plaća manjeg birova ukazuje na diferencijaciju službe velikog i malog birova. Za svaki izlazak na posao, birovnima, notaru i prisežnicima se po danu plaćao dodatak za službu u iznosu od 15 krajcara, u čemu su sve službe bile izjednačene. Što se tiče plaće za kapuša Andrasa Kurena, dolazi do rasta od 3 forinte¹⁷ zbog čega mu plaća iznosi 18 forinti, uz davanje od 6¹⁸ dervenka¹⁹ odnosno cubulusa žita.²⁰

Paletassi

U protokolu se 1776. godine prvi puta spominje izbor četvorice paletaša, dok su 1777. godine izabrana petorica kao i 1783. godine, no kako se u protokolu ne navodi ništa o njihovoj službi, ne znamo koja je bila njihova uloga u trgovištu Kotoriba.²¹

Hajduci

Kako je 6. ožujka 1775. godine određeno da veliki birovi daju hajducima za hranu dio ljetine u iznosu od 5 dervenka i 5 cubulusa varaškog žita, valja zaključiti kako je služba hajduka ili kapuša bila u nadležnosti trgovišta. Ukoliko ne bi bilo dovoljno žita u trgovištu, birovnima se nalaže da istu količinu moraju nadomjestiti novcem. To je pokazatelj veće vrijednosti žita od novca zbog svoje vrijednosti za prehranu stanovništva i stoke.

24. svibnja 1778. godine, nakon smrti hajduka Simuna Gorichanca i Kukolicse, tjedan dana prije nego što su trebali završiti s hajdučkom službom, za novog je hajduka postavljen Martin Vlasich, kojem se nalaže vjerna služba i daje plaća do 1. studenog 1778. Ovime se pokazuje da nakon smrti ili bolesti hajduka dolazi do relativno skorog uvođenja novih hajduka u službu.²²

Brodari

Ništa manje nije važna uloga brodarka u trgovištu. Tužba od 6. travnja 1777. godine, »zbog nepokornosti y hmanyega jezika, y rechi: kajszu rekli Priszeznikom da ieszu czigani, y ni pravichni«, najbolje pokazuje zašto se traži od svakog varaškog službenika prisezanje trgovištu koji ga stoga može kazniti zbog nepoštivanja prisege i zakona trgovišta. Kao kazna za nepoštivanje prisežnika slijedi izbor novih brodarka, Josefa Vlasicha i Thomasa Roguse, koji prisežu trgovištu na vjernu službu.

Dana 2. siječnja 1779. godine, izvađeno je željezo sa starog broda, težine 341 funta, među kojem se nalazi i 65 čavala koji su zajedno s ostatkom željeza spremljeni u klijet trgovišta. Ovime se pokazuje kako je trgovište brinulo da sačuva staro željezo i čavle za kasniju upotrebu.²³

Čordaši

Godine 1775. u trgovištu su izabrana tri čordaša²⁴ odnosno pastira²⁵ za krave, Matok Purich, Martin Gyungyos te Thomas Horvath, koji su dobivali plaću sukladno broju krava koje su čuvali. Stoga su im

¹⁷ Koliko raste plaća i malom birovu

¹⁸ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 107.

¹⁹ Dervenka je stari hrvatski naziv za vagan, odnosno latinski modius koji se odnosio na svaku mjeru od drva, te ujedno i na žitni cubulus odnosno žitnu mjeru. Hrvoje Požar, *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, sv. 73 (Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1966), 297, 310.

²⁰ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 107.

²¹ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 98, 99, 106.

²² AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 96, 99.

²³ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 98, 100.

²⁴ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 96.

²⁵ Božidar Finka, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. knj. 1, sv. 2, *Cenitel - Drištavica* (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik IFF, 1985), 309.

stanovnici koji posjeduju dvije krave bili dužni dati plaću od jedne portie sira ili 1/8 cubulusa, dok se za četiri krave davalo jedan hleb kruha te jedan krajcar za svaki jalovcset²⁶ ili neplodnu stoku²⁷. 1781. godine izabrana su 2 čordaša, Purich Matok i Blasek Jankoczi te dva poljska čuvara, Thomas Horvath i Jakob Baycs, koji od trgovišta dobivaju novčanu mjesečnu plaću od 1 forinte i 30 krajcara, što znači da je novac prerastao ulogu hrane i žita.

U zapisu od 10. svibnja 1778. godine, Imbri Vlaoh iz Draskovca²⁸, odnosno današnjeg naselja Draškovec koje pripada Prelogu,²⁹ dao je tužbu pred prisežnicima trgovišta Kotoribe na Jakopa Bukovchana, koji je čuvao i hranio tužiteljeva junca. Kako je rečeni Bukovchan čuvao junca dulje vrijeme od dogovorenog, odlučeno je da mu se plati 2 forinte i 50 denara, dok je Imbri Vlaoh dužan dati čordašu 10 denara. Kao troškove suđenja, prisežnici su umjesto 40 denara, Vlaohu smanjili troškove i naplatili ih 15 denara.³⁰

Slika 1: Prikaz Kotoribe i Draškovca na karti prvog vojnog kartiranja Habsburške Monarhije između 1763. i 1787. godine, <http://mapire.eu/en/map/collection/firstsurvey/?zoom=13&lat=46.35855&lon=16.76455> (posjet: 02. 11. 2015.)

Krčmarenje

Važnu ulogu u trgovištu imali su prvi ili stariji, odnosno veći te drugi ili mali bormeštar, koji se redovno izabiru u trgovištu, što vidimo u sljedećoj tablici.

Godina	1775.	1778.*	1778.**	1780.	1781.	1783.
Veliki bormeštar	Martin Poterpach	Mihok Kovach	Gyurek Horvath	Josef Matotek	Joseff Fuss	Mihaly Petracz
Mali bormeštar	Petar Fundak Senior	Matok Vidovics	Mihaly Petracz	Andras Szpatria	Martin Horvath	Matyas Legin

* 27. ožujak

** 31. prosinca

Tablica 5: izbor velikog i malog bormeštra

Prema navedenim zapisima trgovišta Kotoribe, važnu ulogu u trgovištu nose bormeštri čija se služba 29. prosinca 1783. godine izjednačuje sa službom borbirova³¹, koji se navode kao gospodari krčme

²⁶ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 96.

²⁷ Božidar Finka, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. knj. 2, sv. 4, *Hiršavski - Kalati* (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik IFF, 1988), 175.

²⁸ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 99, 103.

²⁹ Draškovec, <https://hr.wikipedia.org/wiki/Dra%C5%A1kovec> (posjet: 04. 11. 2015.)

³⁰ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 99.

³¹ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 95, 99, 100, 103, 104, 106.

1746. godine³², što potvrđuje i mađarska riječ bor koja označava vino³³, čime se bormeštri označuju kao meštri za vino. Kako su odabrani prvi bormeštri iz 1775., 1780. i 1783. godine prisežnici kao i oba bormeštra odabrana 31. prosinca 1778. godine dok su manji bormeštri u istim godinama bili članovi općine³⁴, pokazuje važnost navedene službe za trgovište koja na taj način drži krčmarenje pod strogom kontrolom trgovišta. Valja reći kako je samo prisežnik Mihaly Petracz dva puta obavljao službu bormeštra, odnosno kako je od malog bormeštra 31. prosinca 1778. godine postao veliki bormeštar 1783. godine, što znači da je magistrat bio više nego zadovoljan njegovom službom kao malog bormeštra.³⁵

31. prosinca 1780. godine određeno je da se ne dopušta trgovina vina i sganicze³⁶ odnosno rakije³⁷ na »meczle«³⁸ ili litre³⁹ u trgovištu Kotoriba te će se na svaku trgovinu vinom i rakijom gledati kao na zločin.

Požari i protupožarne mjere

25. ožujka 1775. godine izabran je vahtar⁴⁰ odnosno protupožarni noćobdija ili noćni čuvar⁴¹ Matok Jankoczi koji je zadužen obavljati noćnu stražu i upozoriti stanovnike vikanjem u slučaju požara, za što je plaćen s 8 rajnskih forinti. Iste godine, odabrano je petnaestero muškaraca zaduženih za pripremu »orusja« u slučaju požara kako bi se što brže mogla ugasiti vatra.

Godina	1775.	1776.	1778.	1781.	1785.
Prvi vahtar	Matok Jankoczi	Gyura Kukulich	Matek Jankoczi	Matek Jankoczi	Miklos Matianecz
Drugi vahtar	-	Matek Jankoczi	-	Matek Horvatics	-

Tablica 6: popis vahtara u trgovištu Kotoriba

Tablica nam pokazuje kako se broj vahtara u trgovištu Kotoriba mijenjao, odnosno kako se u trgovištu naizmjenično odabire jedan ili dva vahtara godišnje. Što se tiče izbora vahtara, vidimo kako je Matek Jankoczi⁴² obavljao službu vahtara u trgovištu između 1775. i 1781. godine, što znači da su trgovište i magistrat bili zadovoljni njegovom službom, za razliku od službovanja ostalih odabranih vahtara.

27. ožujka 1778. godine određena je plaća za vahtara Mateka Jankoczija u iznosu 10 forinti te par čizma, a kojem se kao obveza nameće da tijekom noćne straže svaku noć dva puta više i dobro pazi na svaku vatru. Ukoliko bi došlo do većeg požara, dužan je pomagati varaškim slugama ugaziti požar. Njegova godišnja plaća raste s 8 rajnskih forinti 1775. na 10 forinti 1778. godine uz par čizma. Valja reći kako je izabrani vahtar iz 1785. godine ujedno obavljao službu hajduka u trgovištu koja mu se navodi kao prva služba, što označava opadanje važnosti vahtarske službe u Kotoribi.⁴³

³² AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 79.

³³ Franciška Čurković-Major, Lea Kovacs, *Mađarsko-hrvatski, hrvatsko-mađarski [rječnik] = Magyar-horvát, Horvát-magyar*, prev. Franciška Čurković-Major, Lea Kovacs (Zagreb: *Mozaik knjiga*, 2003), 23.

³⁴ Za 27. ožujka 1778. i 1781. godinu, ne navode se službe odabranih bormeštra

³⁵ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 95, 99, 100, 103, 104, 106.

³⁶ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 103.

³⁷ Žganica, <http://emedjimurje.rtl.hr/medjimurski-rjecnik/slovo/z> (posjet: 04. 11. 2015.)

³⁸ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 103.

³⁹ Belostenec, *Gazophylacium*, 211.

⁴⁰ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 96,

⁴¹ Jembrih, »Još o Kotoripskim protokolima«, 266.

⁴² koji se 1775. godine navodi kao Matok

⁴³ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 96, 97, 99, 104, 107.

Mesari

U zapisu iz 1780. godine donosi se izjava kotoripskog mesara Ivana Vugrinchicha, kojom se potvrđuje da je trgovište isplatilo dug dubravskom mesaru, Stephanu Lenÿgchu, iz kase trgovišta. No, valja reći kako dug od 13 rajnskih forinti i 9 groša nije isplaćen u potpunosti, već je trgovište iz svoje kase dalo 11 rajnskih forinti i 10 groša koji su se odnosili na mesarski alat: četiri hakla, tri »srota«, jednu vagu sa zdjelama i lancima, jedno »vosse«, jedan »obrochnjak« i veliku vagu. Trgovište je naplatilo mesaru Vugrinchichu sumu od 1 forinte i 8 groša za sljedeće alate: jedan željezni roster na prozoru, 16 malih hakla ispred prozora gdje se vješa meso i jednu drvenu rešetku. No, Mesar Ivan Vugrinchich i dalje je ostao dužan 49 krajcara dubravskom mesaru.

Zbog noćnog klanja stoke, mesar Terko je 10. kolovoza 1783. godine upozoren da krši limitaciju danu od strane trgovišta zbog čega je kažnjen novčanom kaznom od 12 rajnskih forinti ili 12 udaraca palicom.

1782. godine, prema dogovoru prisežnika i kanasza⁴⁴ odnosno svinjara⁴⁵, dogovorene su plaće za čuvanje svinja koje je za jednu staru te dvije godine staru svinju dobivali značilo 2 groša plaće, dok su za hranu za dvije stare svinje dobili jedan denar.⁴⁶

Zvonar

25. rujna 1785. godine, u trgovištu Kotoriba je za zvonara postavljen Jakop Herman koji je oslobođen plaćanja arende⁴⁷ ili zakupninu⁴⁸ trgovištu, ali je dužan plaćati portiu⁴⁹ odnosno porez⁵⁰. U odnosu na 1733. godinu, dolazi do promjene zvonareve plaće kada se za zvonjenje za mrtvog muškarca naplaćuje 12 krajcara, za ženu 9 krajcara, dok za dijete 6 krajcara, uz koje se davala »od vszake hise jedna dervencsisza sitta«. Ovakve cijene zvonjenja pokazuju da se cijene baziraju na doprinosu trgovištu, gdje je muškarac smatran najkorisnijim i najvažnijim članom, naspram žena koje su mogle doprinostiti trgovištu kroz obavljanje kućanskih i poljoprivrednih poslova, za razliku od djece, čiji je doprinos niži, ovisno od dobi. Davanje drvenke žita još jednom potvrđuje njegovu vrijednost za trgovište.⁵¹

Živoder

1781. godine, u trgovište je primljen sintar⁵² odnosno živoder⁵³, kojem je trgovište obećalo sagraditi kuću vlastitim troškovima. Što se tiče plaće za njegovu službu, za uklanjanje veće stoke naplaćivao je 3 groša, dok za manju stoku 2 groša. Kao plaću je također dobivao »meczal« odnosno litru vina te kruh i sir od vlasnika uginule stoke. Unajmljivanje sintara koji nije iz Kotoribe pokazuje koliko je taj posao nepoželjan, ali nužan za stanovništvo Kotoribe te mu stoga trgovište, kako bi ga zadržalo u Kotoribi, samo podiže kuću.⁵⁴

⁴⁴ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 101, 102, 104, 105.

⁴⁵ Kanaszi, <http://emedjimurje.rtl.hr/medjimurski-rjecnik/slovo/k> (posjet: 04. 11. 2015.)

⁴⁶ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 104.

⁴⁷ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 107.

⁴⁸ Herkov, *Građa I*, 66.

⁴⁹ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 107.

⁵⁰ Zlatko Herkov, *Građa za financijsko-pravni rječnik feudalne epohe Hrvatske*, sv. 2 (Zagreb, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1956), 278.

⁵¹ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 107.

⁵² AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 103.

⁵³ Čije se ime ne navodi u protokolu, Šintar, <http://emedjimurje.rtl.hr/medjimurski-rjecnik/slovo/s> (posjet: 04. 11. 2015.)

⁵⁴ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 103.

Odnos prema vodama

Godine 1783., izabrano je šestoro ljudi na čelu sa inspektorom Hermanom Jakopom koji su zaduženi da u vrijeme velikih kiša spuštaju vodu prema zapovijedi županije, što označava prve pokušaje obrane od poplava u trgovištu Kotoriba.⁵⁵

Limitacija cijena 1803. godine

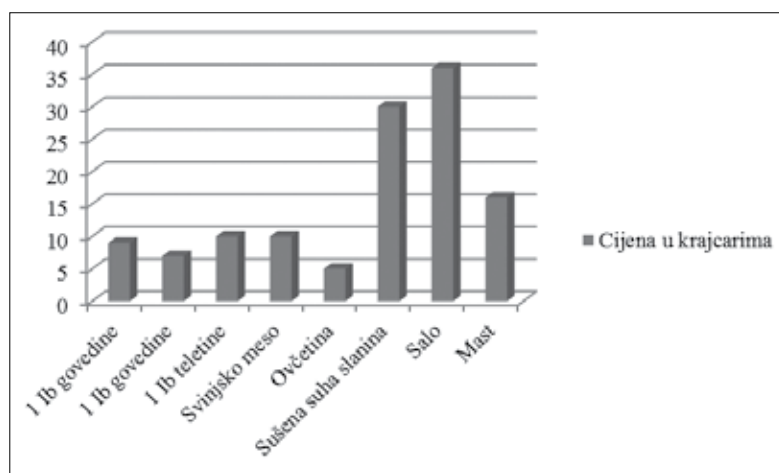
Ugarska županija Zala, 5. prosinca 1803. godine, u Egerszeggu donosi limitaciju cijena hrane koja će vrijediti od 1. siječnja iduće godine. Slijedi prikaz limitiranih cijena.

Vrsta mesa	1 lb govedine*	1 lb govedine**	1 lb teletine	Svinjsko meso	Ovčjetina	Sušena suha slanina	Salo	Mast
Cijena	9 krajcara	7 krajcara	10 krajcara	10 krajcara	5 krajcara	30 krajcara	36 krajcara	16 krajcara

* u trgovištima i Transenalszkim naseljima

** u ostalim mjestima

Tablica 7: cijene mesa

Dijagram 1: limitacija cijena mesa

Masa mesa⁵⁶ izražavala se u funtama⁵⁷. Najskuplja mesa su bila teletina i svinjsko meso koja su se prodavala po 10 krajcara za jedan funt mesa, dok je najjeftiniji bio funt ovčjetine koji je iznosio 5 krajcara. Što se tiče cijene govedine, dijelila se u dvije kategorije. Govedina koja se prodaje u trgovištima i u »Transenalszkim« naseljima, u kojima služe vojnici, prodavala se po 9 krajcara, dok se u svim drugim mjestima prodavala po 7 krajcara. Što se tiče ostalih cijena, »podvunyena«⁵⁸ odnosno osušena⁵⁹ suha slanina se prodaje po 30 krajcara. S druge strane, cijena sala je najviša i iznosi 36 krajcara, dok je cijena masti gotovo upola manja te iznosi 16 krajcara.

⁵⁵ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 105.

⁵⁶ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«

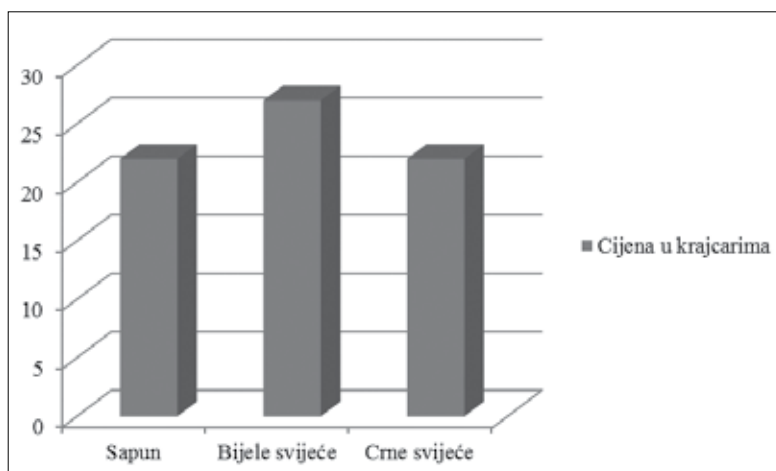
⁵⁷ kratica lb od libra, Pfund, <https://de.wikipedia.org/wiki/Pfund> (posjet: 04. 11. 2015.)

⁵⁸ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«

⁵⁹ Radoslav Katičić, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. knj. 4, sv. 10, *Pedrić – Poniznomolben* (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik HFI, 2005), 144.

Sapun i svijeće	Sapun	Bijele svijeće	Crne svijeće
Cijena	22 krajcara	27 krajcara	22 krajcara

Tablica 8: cijene sapuna i svijeća

Dijagram 2: limitacija cijena sapuna i svijeća

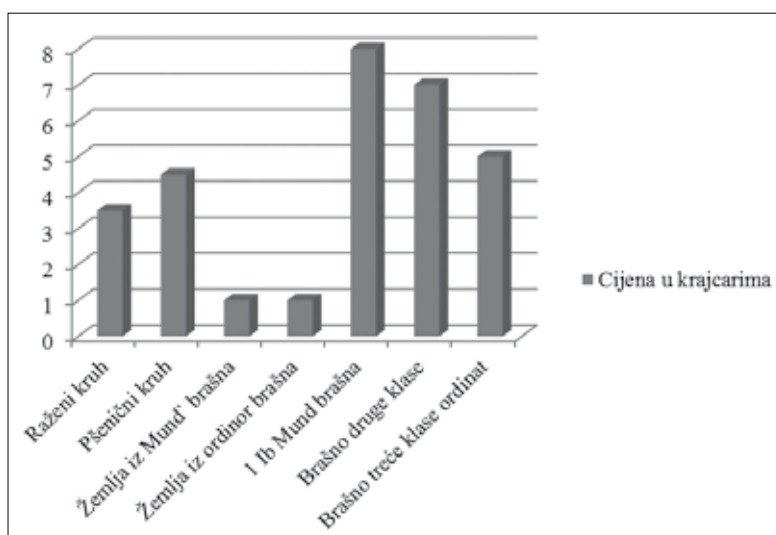
Cijena sapuna u županiji Zala je ograničena na 22 krajcara, dok se bijele svijeće plaćaju 27 krajcara, a crne, 22 krajcara, kao i sapun. Visoke cijene sapuna i svijeća, dvostruko veće od funta mesa, ukazuju na luksuznost i nedostatak navedenih proizvoda.

Vrsta kruha/ brašna	Raženi kruh	Pšenični kruh	Žemlja iz Mund` brašna*	Žemlja iz ordinor brašna**	1 lb Mund brašna	Brašno druge klase	Brašno treće klase ordinat
Cijena	3½ krajcara	4½ krajcara	1 krajcar	1 krajcar	8 krajcara	7 krajcara	5 krajcara

* koja iznosi 5 Lota

** koja iznosi 7 Lota

Tablica 9: cijene kruha i brašna

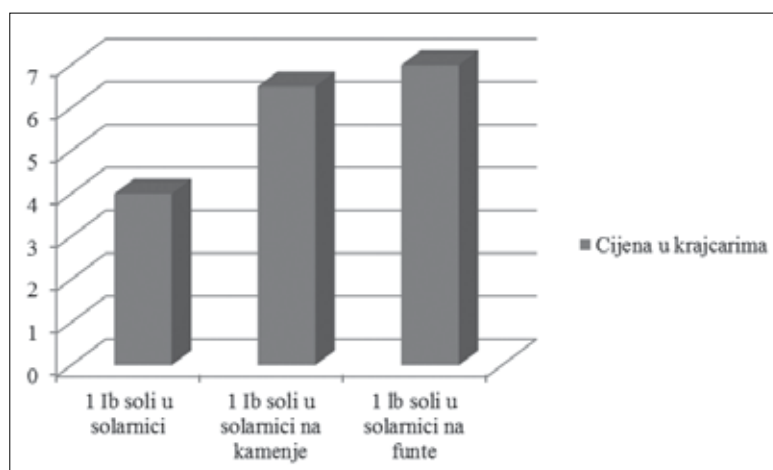
Dijagram 3: limitacija cijena kruha i brašna

Kao što vidimo iz dijagrama, stanovništvo Zaladske županije u prehrani je koristilo raženi i pšenični kruh, ali i žemlje od dvije vrste brašna, koje su bile jeftinije od kruha. Stoga valja reći kako je cijena raženog kruha limitirana na 3 ½ krajcara, dok je pšenični kruh bio skuplji i iznosio 4 ½ krajcara.⁶⁰ Takav odnos cijena počiva na vrijednosti pšenice i raži koju opisuje liječnik Louis Lemery, a koja glasi da »Raženi kruh ne hrani kao pšenica i zamara želudac.«⁶¹ što ukazuje na veću vrijednost pšenice od raži. S druge strane, žemlje su daleko jeftinije, te se žemlja iz Mund' brašna⁶² odnosno od najfinijeg bijelog pšeničnog brašna⁶³, prodaje za 1 krajcar kao i žemlja iz ordinor brašna. Stoga možemo zaključiti kako je kruh, zbog najjeftinije i najpristupačnije cijene, bio glavni prehrambeni proizvod većine stanovništva koje si nije moglo priuštiti kupovinu višestruko skupljeg mesa i mliječnih proizvoda.

Što se tiče brašna, po kvaliteti i cijeni se dijeli u tri kategorije. Prvu kategoriju čini Mund ili najfinije bijelo pšenično brašno koje se prodaje po 8 krajcara, dok se brašno druge kvalitete prodaje po 7 krajcara, a brašno treće kategorije, ordinat, po 5 krajcara, što se ne slaže sa cijenama žemlje iz Mund i ordinor brašna kojima su ograničene jednake cijene.⁶⁴ Kruh iz bijelog brašna je bio pokazatelj raskoši,⁶⁵ ali, kao što vidimo po cijeniku, proizvodio se, no kako se ne navode količine, ne možemo znati u kojoj mjeri je bio odnos proizvodnje pšeničnog bijelog i raženog kruha, odnosno, koliko ga je ljudi moglo priuštiti.

Vrsta soli	1 lb soli u solarnici	1 lb soli u solarnici na kamenje	1 lb soli u solarnici na funte
Cijena	4 krajcara	6½ krajcara	7 krajcara

Tablica 10: cijene soli

Dijagram 4: limitacija cijena soli

Masa soli se također izražavala u funtima. Stoga se jedan funt soli u solarnici plaćao 4 funta, dok u solarnici na kamenje 6 ½ krajcara, dok se u istoj solarnici funt soli »na funte« plaćao 7 krajcara.

⁶⁰ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 104'.

⁶¹ Fernand Braudel, *Materijalna civilizacija, ekonomija i kapitalizam od XV. do XVIII. stoljeća*. sv. 1, *Struktura svakidašnjice* (Zagreb : »August Cesarec«, 1992), 107.

⁶² AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 104'.

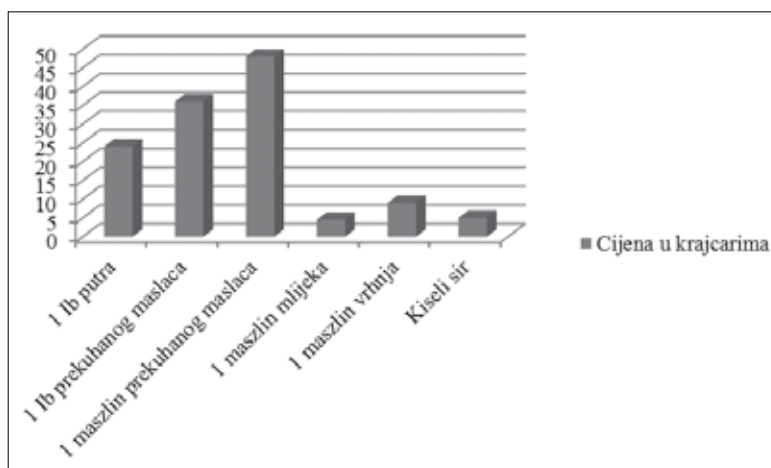
⁶³ Božidar Finka, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. knj. 3, sv. 7, *Mučitelstvo - Nestaja* (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik HFI, 1995), 7.

⁶⁴ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 104'.

⁶⁵ Braudel, *Materijalna civilizacija*, 136.

Mliječni proizvodi	1 lb putra	1 lb prekuhanog maslaca	1 maszlin prekuhanog maslaca	1 maszlin mlijeka	1 maszlin vrhnja	Kiseli sir
Cijena	24 krajcara	36 krajcara	48 krajcara	4½ krajcara	9 krajcara	5 krajcara

Tablica 11: cijene mliječnih proizvoda

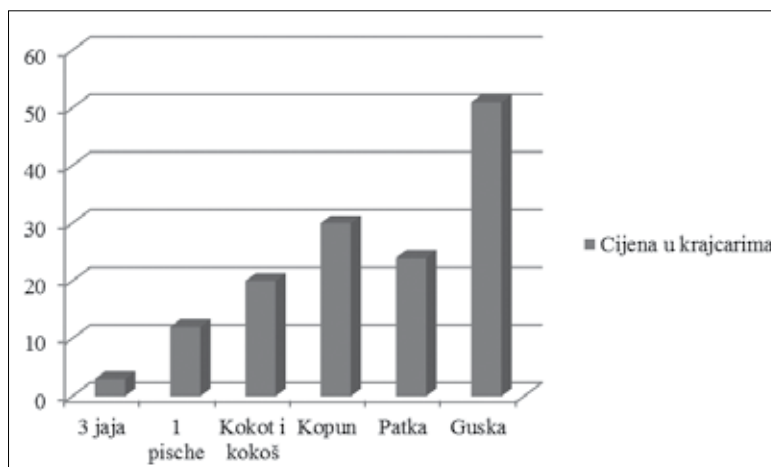
Dijagram 5: limitacija cijena mliječnih proizvoda

Cijene mliječnih proizvoda navode se u funtima i maszlinu⁶⁶, odnosno litri.⁶⁷ Stoga najvišu cijenu ima 1 maszlin prekuhanog maslaca čija cijena iznosi 48 krajcara, dok je cijena jednog funta prokuhanog maslaca 36 krajcara, a putra ili maslaca upola manje, 24 krajcara. Što se tiče ostalih cijena, najnižu cijenu ima jedan maszlin mlijeka čija se cijena ograničava na 4 ½ krajcara. Nešto više cijene dozvoljene su za kiseli sir kojem je cijena ograničena na 5 krajcara te jednom maszlinu vrhnja na 9 krajcara.

Vrsta peradi i jaja	3 jaja	1 pische	Kokot i kokoš	Kopun	Patka	Guska*
Cijena	3 krajcara	12 krajcara	20 krajcara	30 krajcara	24 krajcara	51 krajcar

* zatim se navodi mladi podhranjeni puran i prase koje se može dobiti, ali za njih se ne navodi cijena

Tablica 12: cijene peradi i jaja

Dijagram 6: limitacija cijena peradi i jaja

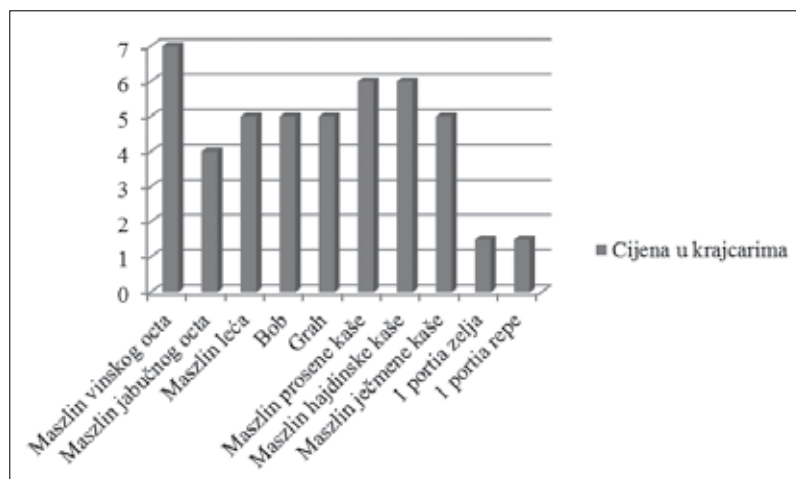
⁶⁶ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«

⁶⁷ Belostenec, *Gazophylacium*, sv. 2, 211.

U limitaciju cijena peradi, uključila sam i jaja koja se prodaju po 3 komada po cijeni od 3 krajcara. Od same peradi, najniža cijena se plaća za pile i iznosi 12 krajcara, dok se kokot i kokoš prodaju po 20 krajcara, a kopun⁶⁸ ili mladi pijetao⁶⁹ po 30 krajcara. Što se tiče cijena za patke i guske, patke su upola jeftinije i prodaju se po 24 krajcara, dok guska vrijedi čak 51 krajcar, što je najviša cijena hrane određena ovom limitacijom.

Vrsta hrane	Maslin vinskog octa	Maslin jabučnog octa	Maslin leća	Bob	Grah	Maslin prosene kaše	Maslin hajdinske kaše	Maslin ječmene kaše	1 portia zelja	1 portia repe
Cijena	7 krajcara	4 krajcara	5 krajcara	5 krajcara	5 krajcara	6 krajcara	6 krajcara	5 krajcara	1½ krajcar	1½ krajcar

Tablica 13: cijene octa, žita i povrća

Dijagram 7: limitacija cijena octa, žita i povrća

U posljednjoj skupini nalaze se cijene octa, žita i povrća koje je limitirala Zaladska županija. Što se tiče cijena octa, skuplji je vinski ocat čija je cijena ograničena na 7 krajcara, dok se jabučni prodaje po 4 krajcara. Cijene žita se, kao i cijene octa, izražavaju u maslinu.⁷⁰ Kako bismo razumjeli cijene žita, valja napomenuti da se plodored za žitarice morao ostavljati prazan svake druge ili treće godine kako bi se zemlja odmorila i obnovila hranjive soli. No, za urod je bila ključna gnojidba i oranje koje se nije moglo obaviti bez stoke.⁷¹ Jednaka cijena je određena za maslin hajdinske i prosene kaše koja iznosi 6 krajcara, dok je ječmena nešto jeftinija i iznosi 5 krajcara.⁷² Iako se u ovom slučaju spominje ječmena kaša, a ne ječmeni kruh, navedenu razliku u cijenama potvrđuje Louis Lemery«Ječmeni kruh osvježava, ali hrani manje nego onaj od pšenice ili raži.«⁷³, a koji prema limitaciji cijena, hrani manje i od hajdine i prosa. Od ostalog povrća, valja nevesti leće čija se cijena također izražava u maslinu i iznosi 5 krajcara, kao i cijena boba i graha za koje nisu navedene mjerne jedinice. Cijene repe i zelja odnose se na

⁶⁸ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 104'.

⁶⁹ Božidar Finka, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Knj. 2, sv. 5, *Kale - Lazno* (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik IFF, 1989), 346.

⁷⁰ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 104'.

⁷¹ Braudel, *Materijalna civilizacija*, 112, 113, 115.

⁷² AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 104'.

⁷³ Braudel, *Materijalna civilizacija*, 107.

portie repa i zelja i iznose 1 ½ krajcar, čime je njihova cijena najjeftinija od sve limitirane hrane, što ukazuje na rasprostranjenu proizvodnju repe i zelja u Zaladskoj županiji.⁷⁴

ODNOS PREMA VJERSKIM PITANJIMA

Odredbom iz 1785. godine, ugarska kancelarija dopušta kalvinima i luteranima slobodno držanje vlastitih crkava i pastira koji će predvoditi njihove sprovode na kojima se dopušta pjevanje. Što se tiče obreda, župnici su zaduženi za krštenje djece katolika i ubiranje crkvenih podavanja, odnosno crkvene desetine.⁷⁵

TRGOVINA

1785. godine, prema nalogu ugarske kancelarije, veliki sudac Zaladske županije Ladislav Bogdan donosi odredbu kojom se prilikom svakog uvoza ili izvoza robe ili stoke, ista roba i stoka vrednuje na tridesetnici, gdje će dobiti pečat. Ukoliko netko ne bi prijavio stoku ili robu na malti ili tridesetnici, morao je platiti kaznu od 50 cekina.

Iste godine, dopušta se uvoz robe iz Galicije u Ugarsku i Erdelj, kao i iz Galicije u Ugarsku, Erdelj i Poljsku⁷⁶ za koju je dopuštena slobodna trgovina ukoliko se u u jednom orszagu plati daća i postavi pečat kao potvrda. Također se dopušta prodaja citriona, naranča, ulja i drugih voćka za koje se na tridesetnici prošle godine plaćalo po funtu robe 14 ½ krajcara, dok se 1785. godine plaća 9 krajcara za uvoz robe u ugarske i njemačke posjede. Iste godine zabranjuje se uvoz začina u posudama u orszag budući da začine mogu proizvesti i domaći ljudi.

1785. godine donesena je odluka da se sva roba, s kojom u dodir dolaze trgovci, maltari i tridesetničari, naziva njemačkim nazivima, kako ne bi došlo do nesporazuma kod prodaje robe. Nalaže se da se navedena roba od 1. siječnja 1786. godine prodaje »ne drugach, nego poleg passusa, ter ý onda pod triplitnem Harmicze naplachanyem tersilase budu«. No, već se od 1. siječnja 1787. godine, zabranjuje uvoz navedene robe iz drugih orszaga. S druge strane, zlatni satovi i tobakeri ne pripadaju u preporučenu robu te se ne dopušta njihov uvoz u depozitorij iz drugih orszaga.⁷⁷

ODNOS PREMA STOCI

Što se tiče vođenja stoke na pašu ili zimsko hranjenje u susjedne orsage, svaka takva paša dužna se prijaviti kod kraljevskih službenika na harmici⁷⁸ ili tridesetnici⁷⁹ gdje će se prebrojati njegova stoka koja se mora vratiti natrag u istom broju, kako se za istu stoku ne bi ništa plaćalo. No, ukoliko se stoka ne prijavi, ili dio stoke uquine ili se proda, tridesetnica će posjedniku naplatiti 30 forinta, kao i onima koji stoku vode na pašu iz erdeljskog u moravski ili karovlaski⁸⁰ orszag. Stoka se čuva u srezima odnosno dvorištima⁸¹ koja su udaljena jedan ili dva sata od tridesetnice.⁸²

⁷⁴ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 104.

⁷⁵ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 128.

⁷⁶ Lengyel, <https://www.google.hr/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=prevoditelj> (posjet: 10. 11. 2015.)

⁷⁷ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 115, 116, 119, 120, 123, 124.

⁷⁸ AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 124.

⁷⁹ Herkov, *Građa I*, 483.

⁸⁰ Transilvanija, <https://hr.wikipedia.org/wiki/Karaguni> (posjet: 10. 11. 2015.)

⁸¹ Belostenec, *Gazophylacium*, sv. 2, 480., Ivan Belostenec, *Gazophylacium, seu Latino-Illyricorum onomatium aerarium: selectioribus synonymis, phraseologiis verborum constructionibus, metaphoris, adagiis, abundantissime locupletatum*, sv. 1 (Zagrabiae: Typis Joannis Baptistae Weitz, 1740), 306.

⁸² AHAZU, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba...«, 124, 125.

ZAKLJUČAK

Nastavak protokola trgovišta Kotoribe donosi nam nešto drugačiju sliku upravne strukture u trgovištu. Nema više spomena vojvode, starješine i prisežnika, već se kao najviša služba spominje notar iza kojeg slijede birovske službe. Također se javlja jasno odjeljivanje upravnih od ostalih službi u trgovištu koje se u više navrata nazivaju »varaškim slugama«, a koje pokazuje jasnu hijerarhizaciju služba u trgovištu. Osim služba koje se javljaju i u prvom dijelu protokola (mesari, hajduci, brodari, zvonari), u drugoj polovici 18. stoljeća prvi puta se spominju neke nove službe u trgovištu. To su ponajprije vahtari kao noćni čuvari ili prethodnici današnjih vatrogasaca, sintari kao živoderi koji održavaju čistoću trgovišta i čordaši kao pastiri za krave čija se služba proteže i na stoku iz Draškovca, iz današnjeg Preloga. Svakako valja spomenuti službu inspektora vode koja ukazuje na početak razvijanja zaštitnih mjera od poplava.

Važan dio protokola predstavlja limitacija cijena mesa, sapuna i svijeća, kruha i brašna, soli, mliječnih proizvoda, peradi, octa, žita i povrća, koje je odredila Zaladska županija, a kojima je podređen privredni život trgovišta Kotoribe. Što se tiče pojedinačnih cijena, kao najisplativija hrana se nameće s jedne strane kruh, koji je daleko pristupačniji od mesa i mliječnih proizvoda, a s druge strane povrće, koje je povoljnije (repa i zelje), ili malo skuplje (bob, grah). U protokolu se donose odredbe ugarske kancelarije o vjerskim pitanjima koje se odnose na pravo luterana da drže svoje crkve i imaju svoje pastire za održavanje vjerskih obreda. Također, ugarska županija Zala donosi odredbe o trgovini između orszaga koja se načelno dopušta, uz prijavu robe i stoke na nadležnoj maltarskoj ili tridesetničkoj stanici, uz zabranu uvoza neke robe koja je dostupna i u samoj Ugarskoj (začini). Stoga možemo zaključiti kako Kotoripski protokol nije važan izvor samo za povijest Kotoribe, već i županijske i kraljevske odredbe koje su posebno vezane uz trgovinu.

BIBLIOGRAFIJA

Izvori:

Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, »Protoculum novum Oppidi Kotoriba Inchoatum Anno Domini milesimo septingentesimo vigesimo quarto«; Protokol trgovišta Kotoribe, IV. b. 35., 95 – 129.

Literatura:

Belostenec, Ivan. *Gazophylacium, seu Latino-Illyricorum onomatum aerarium: selectoribus synonymis, phraseologiis verborum constructionibus, metaphoris, adagiis, abundantissime locupletatum*. Sv. 1. Zagrabiae: Typis Joannis Baptistae Weitz, 1740., 306.

Ivan Belostenec, *Gazophylacium, seu Latino-Illyricorum onomatum aerarium: selectoribus synonymis, phraseologiis verborum constructionibus, metaphoris, adagiis, abundantissime locupletatum*, sv. 2 (Zagrabiae: Typis Joannis Baptistae Weitz, 1740), 211, 323, 480.

Braudel, Fernand. *Materijalna civilizacija, ekonomija i kapitalizam od XV. do XVIII. stoljeća*. Sv. 1, *Struktura svakidašnjice*. Zagreb : »August Cesarec«, 1992., 107, 112, 113, 115, 136.

Ćurković-Major, Franciška, Lea Kovacs. *Mađarsko-hrvatski, hrvatsko-mađarski [rječnik] = Magyar-horvát, Horvát-magyar*, Prevele Franciška Ćurković-Major, Lea Kovacs. Zagreb: *Mozaik knjiga*, 2003., 23.

Finka, Božidar ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Knj. 1, Sv. 1, A - *Cenina*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik IFF, 1984., 159.

Finka, Božidar, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Knj. 1, Sv. 2, *Cenitel - Drištavica*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik IFF, 1985., 309.

Finka, Božidar ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Knj. 2, Sv. 4, *Hiršavski - Kalati*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik IFF, 1988., 175.

Finka, Božidar, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Knj. 2, Sv. 5, *Kale - Lazno* (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik IFF, 1989), 346.

Božidar Finka, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Knj. 3, Sv. 7, *Mučitelstvo – Nestaja*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik HFI, 1995, 7.

Herkov, Zlatko. *Građa za financijsko-pravni rječnik feudalne epohe Hrvatske*. Sv. 1. Zagreb, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1956., 66, 109, 483.

Herkov, Zlatko. *Građa za financijsko-pravni rječnik feudalne epohe Hrvatske*, Sv. 2. Zagreb, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1956., 278.

Jembrih, Alojz. »Još o Kotoripskim protokolima.« U *Kajkavski u povijesnom i sadašnjem obzorju. III. zbornik radova sa znanstvenih skupova Krapina 2010. i 2011. godine*, ur. Alojz Jembrih, 264, 266. Zabok: Hrvatska udruga Muži zagorskoga srca, 2011.

Kalšan, Vladimir. *Međimurska povijest*. Čakovec: Vlastita naknada, 2006., 136, 162, 195.

Katičić, Radoslav, ur. *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Knj. 4, Sv. 10, *Pedníc – Poniznomolben*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Zavod za hrvatski jezik HFI, 2005., 144.

Požar, Hrvoje. *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, Sv. 73. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1966., 297, 310.

Internet stranice:

Draškovec, <https://hr.wikipedia.org/wiki/Dra%C5%A1kovec> (posjet: 04. 11. 2015.)

Kanaszi, <http://emedjimurje.rtl.hr/medjimurski-rjecnik/slovo/k> (posjet: 04. 11. 2015.)

Lengyel, <https://www.google.hr/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=prevoditelj> (posjet: 10. 11. 2015.)

Pfund, <https://de.wikipedia.org/wiki/Pfund> (posjet: 04. 11. 2015.)

Žganica, <http://emedjimurje.rtl.hr/medjimurski-rjecnik/slovo/z> (posjet: 04. 11. 2015.)

Šintar, <http://emedjimurje.rtl.hr/medjimurski-rjecnik/slovo/s> (posjet: 04. 11. 2015.)

Transilvanija, <https://hr.wikipedia.org/wiki/Karaguni> (posjet: 10. 11. 2015.)

Žganica, <http://emedjimurje.rtl.hr/medjimurski-rjecnik/slovo/z> (posjet: 04. 11. 2015.)

PRILOG

(GRADA – DRUGI DIO KOTORIPSKOG PROTOKOLA)

Protoculum novum Oppidi Kotoriba Inchoatum

Anno Domini milesimo septingentesimo vigesimo quarto

1. Kotoriba, 9. studenog 1769. Odredba o plaći bilježnika.

Ano` Dni` 1769. Die 9a 9bris dokoncsali szu Prisesniki i Obchina da Notarius na Letto dan bude placse imal vu gotoveh penezeh Ranyiskov chetirinaiszt.

2. Kotoriba, 21. veljače 1775. Polaganje birovsog računa trgovištu.

Anno 1775 Die 21a February daszu Dolenchich Matok Namesztnik pokojnoga Birova Horvath Janussa Leta 1773ga pred nami zdola podpiszanemi pravicsnoga rachuna dali Varassu, ý da nikaj neszu dusni osztali, Szvedochimo. Die, & Anno ut Supra.

Horvath Gyura Veliki Birov.

Mattos Sztanko Prisesznik.

Ivanus Mihaly Prisesznik.

Obbagyi Mihok Prisesznik.

Globlek Miklos Prisesznik.

Kovach Mikok Prisesznik.

Poterpach Martin Prisesznik.

Meleg Steffan z-obchine.

Zvosecz Terko Prisesznik.

Fundak Peter z-obchine.

Sziarto Ivan z-obchine.

Szmerk Martin z obchine. (p. 94)

3. Kotoriba, 2. siječnja 1775. Izbor bormeštra i polaganje birovsog računa trgovištu.

Anno 1775 Die 2da January Posztavleniszu od Prisesznikov, ý od obchine z jednakem pri volenyeme Bormestri.

Pervi illiti Sztaressi: Prisesznik Poterpach Martin.

Drugi illiti Mensi: Z obchine Fundak Peter Senior.

Mi zdola podpiszani Birov ý Priseszniki, takajse nekolihkmi z med obchine valujemo, ý znano csinimo vszem komsze prisztoi da Letta 1774toga Birov Ivanus Mihaly ieszu pravichnoga Rachuna pred nami dali ý da nikaj varassu niszu dusni osztali.

Die 22a Febr. 1775.

Horvath Gyura Veliki Birov.

Globlek Miklos Prisesznik.

Dolencsics Matok Prisesznik

Szmerk Martin

Mattotek Josef Prisesznik

Zvosecz Mihok

Markulia Terko Priszeznik	Fundak Petes Sen.
Poterpach Martin Priszeznik	Radmanics Martin
Zvosecz Terko Priszeznik	Meleg Steffan
Mattos Sztanko Priszeznik	Vidovics Janko
Horvath Sztanko Priszeznik	Kuzman Gyura
Obbagyi Mihok Priszeznik	Szyart(?)o Ivan
Kovacs Mihok Priszeznik	Fundak Peter jun.
Z Obchine.	Skoda Josef.
Sziladi Mihaly	Szabol Pavel.
Szmerh Gyura	Obbagyi Steffan
Karlocci Martin	Vuk Steffan
Mravlyak Matok	Daczar Mihaly
	Skoda Jakop
	Fundak Josef. (p. 95)

4. Kotoriba, 6. ožujka 1779. Odredba o hrani za hajduke.

Anno 1779. Die 6a Mar. dokoncsanoje med priszezniki vse zkupa buduchih, da na hranu hajdukova od vezda Budu Veliki Birovi imali vszako Letto da bude Lettina, y Varas dobi, od Varasske Sztrani pet derveneyh id est 5. Cub kahko goder bude varas imel, takvoga Zitta, ako pak nebi Zitka bilo vu penezi nadomesztitise mora.

5. Kotoriba, 2. ožujka 1775. Izbor prisežnika.

Anno 1775 Die 2a Mar Ieszu posztavlyeni Priszezniki z-med obchine koi budu na blaznike pazili ovi podspiszani

Veszi Gyura. Zvosecz Misko.
Skoda Josef. Zvosecz Mihok.
Fuss Josef. Vlasich Josef.
Karlocci Mart`. Czukolicz Andros.
y Priszezniki vszi.

6. Kotoriba, 25. ožujka 1775. Izbor i obveze vahtara, izbor i plaća čordaša.

Anno 1775. Die 25a Mar. Vahter posztavlyen y zapriszezen Jankoczi Matok, koi bude po pol nochi vikal, y pazil y Bude imal Letne placse f 8. X=

Die ead. Odregyeniszu za orusja koi budu vsigdar gotovi vu pogibalnom ognjenom vremenu ovi
Veszi Gyura, Zvosecz Misko. Skoda Josef. Zvosecz Mihok, Fuss Josef. Vlasich Josef. Karlocci Mart`. Meleg Stefan. Markovics Mart`. Szabol Pavel. Vidovics Janko. Fundak Martin. Fundak Gyura. Ujlaki Janos. Trajko Mihok Led.

Ead. Csordassi szu posztavlyeni, Purich Matok, Gyungyos Martin, Horvath Thomas. placse budu imeli, od dveoh Krav sira jednu portiu, illiti 1/8 Cub. od chetverih Krav jeden hleb kruha. od szakoga jalovcseta 1 krajczar. (p. 96)

7. Kotoriba, 26. listopada 1775. Odredbe o plaćama za birove, bilježnika, kapuša, lugare, postolara, brodare, vahtara uz potvrđivanje prisežnika.

Anno 1775. Die 26a 8 br (?) Ano 1776 Zkupa Szpravlyeni Priszezniki, y obchina jeszu posztavili (za) Velikoga Birova, Maloga Birova, Capussa. Logare y Mezzö Pasztora, koim y navadna placha za Imenom vszakomu odvesze posztavlya.

	»f«	Xr
Za Velikoga Birova Kovach Miholy (Mergyatho Sztanko)	» 25«	-
Item na Csisme	» 2 »	-
Za Maloga Birova Szmerk Matek (Fuss Josef)	15	-
Item na Csisme	2	-
Za Capussa Kukulich Gyura potvergyen	12	-
Item na Csisme, y Skerlyak	3	-
Za Logara Balogh Ivan	8	-
Item na opanke	-	24

Za drugoga Logara na Leszkovecz, ý Fizes Markan			
Jakob potvergyen	5	-	
Item na opanke	-	21	
Za Mezzö Pasztora ... na opanke	-	30	
Za Nottariussa Tuboly Janus potvergyen	40	-	

Item 10ru pod derva foringu	Suma	»113«	15
Za Brodara Csukulicz Andras potvergyen.			
Za drugoga Brodara Vlasich Marko posztavlyen.			
Za Vahtara Kukulich Gyura potvergyen	8	-	
Za Drugoga do letta potvergyen Jakonczi Matek	8	-	
	Summa	» 129 »	15
Priszesniki			
Ivanus Mihaly	P	Fundak Peter Sen.	posztavlyen.
Globlek Miklos	o	Skoda Jakop	
Mattos Sztanko	t		
Horvath Sztanko	v		
Zvosecz Terko	r		
Markulia Terko	g		
Poterpach Martin	y		
Mattotek Joseff.	e		
Obbagyi Mihok.	n		
Kovach Mihok	i		
Horvath Gyura			(p. 97)

8. Kotoriba, 27. listopada 1776. Izbor birova i varaških sluga.

Anno 1776o Die 27a 8br (?) Ao` 1777o Szkupa Szpravlyeni priszesniki, ý obchina pred Goszpodam Varmegyinszkom Gna Pavlov Horvata Eshuta, ý Gna Lisziaka posztaviliszu Birova Velikoga, ý Maloga, ý Szluge druge Varaske ovak naimre.

Veliki Birov Matotek Josef, mali Fuss Joseff, Hajduk, ý Vahter Kukulics Gyura, Logari prvi Latin Gyura Varga, drugi. Mezö posztor Sebastian Blas.

Paletasi Balog Andras, Herman Jakop. Vidovich Matek ý Bayesa Imbri.

Brodari Csukulicz Andras, Vlasich Marko.

9. Kotoriba, 6. travnja 1777. Tužba protiv brodara.

Anno 1777. Die 6a Apr. z kup zpravlyenyi priszesniki. Brodare Csukulicz Andrassa, ý Vlasich Marka zbog nepokornosztí, ý hmanyega jezika, ý rechi: kajszu rekli Priszesnikom da ieszu czigani, ý ni pravichni: ieszu vun verseni, ý meszto nyih posztavlyeni iesý prisegliszu Vlasich Josef, ý Rogusa Thomas.

10. Kotoriba, 24. rujna 1777. Tužba Badacsa Mihoka protiv sina zbog neprimjerene uporabe sile.

Anno 1777 Die 24a 7br Dossel je Pred Prisesnike Badacs Mihok (?)tusecsi Szvojege Szina Josefa da ga je doli hitil za Laszi, bilbi vreden vu vuzu veksu dati, ali gledecz na Sztaroga Ocza stobiga bil hranil, zato na ocsinszku molbu jeszu mu doszudili 12. palicz verdar ni vech priel nego palicz 10.

11. Kotoriba, 4. studenog 1777. Izbor birova i varaških sluga.

Anno 1777 Die 4a 9br Szkupa buduchi Priszesniki, ý Obchina ieszu zebrali, ý posztavili, Priszesnike, ý Birova Velikoga, ý Maloga ý druge Szluge varaske najmre. Veliki Birov Obbagyi Mihok mali Birov Petracz Misko Priszesniki Sziladi Martin ý Fus Josef. Drugi Priszesniki pak ieszu potvergyeni. Hajduk Kukulics Gyura. (p. 98)

Paletossi jeszu posztavleni. Szterbad Gyura Petracz Gyura Fundak Gyura Matan Martin. Sziladi Vida Mart`.

Logari Balogh Ivan, Pavchecz Marko.

12. Kotoriba, 3. siječnja 1778. Izbor bormeštra.

Anno 1778 3a Jannu` Szkupa buduchi pri Birovove hise Priszseniki, ý Obchina, na czelo letto jeszu zebrali Bor-Mestre poleg Arende Szlavnoga Grada Contracta ovi najmre. Veliki Bor Mester Kovach Mihok, mali Vidovich Matok.

13. Kotoriba, 27. ožujka 1778. Izbor i odredbe o službi vahtara.

Anno 1778 Die 27a Mart` Szkupa buduchi pri Birovu Priszseniki ieszu posztavili Vahtara Jakonczi Mateka kojemu obecsali jeszu z Csismami f 10. za koju plachu bude dusen vszaku nocs dva puta po varasu vikati, ý dobro na ogeny paszku imeti, poleg toga da bude velika szila Szlugam varaskem dusen bude pomagati.

14. Kotoriba, 10. svibnja 1778. Tužba zbog ispaše junca iz Draškovca.

Anno 1778. Die 10a May z Draskovecz Vlaoh Imbri dal je tusbu pred priszesznike, da juncz nyegov pri nassem Kotoribszkem Bukovchan Jakopu nahagyen od philipovoga Ao` 1777. do denesnyega dneva pri nyem bil poleg bogodbe, pokenh dob pred szlotom odegnati nije po uffal. Zato pokenh dob od terminussa recheni Bukovchan Jakop duse hranil, ý zkerb za nyega noszil. obravnali jeszmo nyemu f 2. d 50. Csordasu d 10. Med priszesznike poleg Articulosev gdi bi morali dati d 40 naplatil je d 15.

15. Kotoriba, 24. svibnja 1778. Izbor novog hajduka nakon smrti starijih hajduka.

Anno ut supra Die vero 24a May Szkupa buduchi Priszseniki ý obchina po szmerti hajduka Kukulicsa, ý Simuna Gorichancza pred tiednem osztavljenje hajducsie posztavlyen je z hajdukom Vlasich Martin, koi od ovoga dneva za vernu Szlusbu bude placse imel do Dneva 1a 9br 1778.

16. Kotoriba, 31. listopada 1778. Izbor birova i varaških sluga.

Anno 1778 Die ul` 8 br Szkupa buduchi Priszseniki, ý (po) obcsina poleg buducusi Gpon Comissar Lisziak ieszu posztavili Velikoga, ý maloga Birova, Szluge Varaske, ý Brodare (p. 99)

kojega ý Gpoda Comissari Gradszki ý Varmegyinszki jeszu poterdili. Najmre.

Veliki Birov. Zvosecz Terko. Hajduk Hosrvatics Josef

Mali Biro. Globlek Stefan Logar 1vi Markan Gyurelo

Priszsenik Petracz Mihok. Drugi Bukovcsan Marko

Ieszu Posztavlyeni, drugi pako Priszseniki, Notarius ý Brodari potvergyeni ieszu.

17. Kotoriba, 31. prosinca 1778. Izbor bormeštra.

Anno 1778. Die ult` Xbr Szkupa zpravlyeni Priszseniki, ý obchi ieszu premenili Bor-Mestre, ý posztaviliszu Horvath Gyureka, ý Petracz Mihalya Priszsenike.

18. Kotoriba, 2. siječnja 1779. Zapis o pronađenom željezu sa starog broda.

Anno 1779. Die 2a Jan z Sztaroga Broda odparano zselezo vagnyenoje, ý najdeno 341 lb. Item csavlyi n 65 koje zselezo, ý csavli vu Varasku klet Szranyenoje.

19. Kotoriba, 20. ožujka 1779. Spor oko zemlje na Gornjem polju.

Anno eod. Die 20a Mart` Szkupa buduch Priszseniki Pri Birovu da pokojnoga Fundak Mihalya dela na Gornyem polyu pri nemske sati budu Szesztre, tojeto Lesovicska ý gadancsina ladale koje budu lese verhe vszakojacske odbavlyale, ý pokenhdob vezda Fundak Janko ono istu Zemlu z tretine van dal ý poszejanoje zato za ovo letto budu Szesztre nyegvoga dela (szej) delale. (p. 100)

20. Kotoriba, 30. kolovoza 1780. Potvrda o otplaćenom dugovanju kotoripskog mesara Ivana Vugrinchicha dubravskom mesaru od strane trgovišta Kotoribe, popis naplaćenih dugovanja.

Ja od zdolja podpiszani Pred zdolja podpiszunemi ý postuvanemi Varassa Kottoribszkoga Birovom ý Prisesniki. Dajem na Znajnje Vszezu ý Vszakomu pod Koj goder Obran illiti Licze Goszpoczko doide, da Varas nas Kottoribszki Ivanu Vugrinchichu (nas) Szplatilje dugovajnja z dolja podpiszana z ba(?) zroka kaiti Meszaru Dubravszkomu Dussen osztalie raniskov trinaist, ý devet grossi id est fnos 13. x` 27. Za Koý duse` Meszara Dubravszkoga mi naplatili iz Kasze nasse Varaske vu Raniskov 11. ý grossi 10. jesmo, zvun su kojega veruvajnja radi, Dajem ov moj Testimonialis Piszano vu Kottoribi den 30ti Aug` 1780.

Lisniak Sander Komissarss

Pred Nami

Joseff Fuss Velikom Birovom x

Terko Markuli Prisesnikom x
(Andras) Mihalý Kovachom Prisesnikom x
Kak najmre

4 hakli

3 Sroti

1 Vaga zdelami ý Zlanczi

1 Vosse

1 Obrochnjak

1 Velika Vaga, Dugovajnja Vsza ova za date naplascena Meszaru Dubravszkomu Stephanu Lenýgchu jeszu.

F. S. (p. 101)

Ova Pako podpiszana Dugovajnja va Meszniczi Nahagyajusze Meszara, Ivana Vugrinchicha kak najmre.

1 selesni roster na Obloku za 33. x

16 mali Haklov pred oblokom gdesze Meszu Veszi za 20. x

1 resetka drevena za 15 x

Koja po Birovu Varaskomu njemu naplachena jeszu Suma 1 f 8 x

Ova pako dugovajnja nahagyajusze vu Meszniczi kojaszu ý predi Varaszka bilja kak najmre!

1 Selesni lb od 6 funtov

1 ----- od 4 funtov

1 -----od 5 funtov

1 -----od 2 funtov

1 -----od 1 funta

1 -----od ½ funta

1 -----od ¼ funta

Idem qui Supra M.

Dussenje onda od vszeh gornje Summa Ivan Vugrinchich osztal meszaru Dubravszkomu Steffanu Lengýelu 49 xr koje tulikaise Birov naplatilje, kak onda vsza ovagori napiszana Dugovajnja Varassa Kottoribszkoga osztalja jeszu. (p. 102)

21. Kotoriba, 31. prosinca 1780. Izbor bormeštra te odredbe o prodaji vina i rakije.

Anno 1780 Die 31a Xbr Szkupa buduchi Priseszniki , ý obchina jeszu zebrale Bor Mestre (?)ato 1781 ý posztaviliszu ovak.

Veliki Bor Mester Matotek Josef Prisesznik

Mali Bor Mester Szpatria Andras z med obchine

Ead. Dokonchanoje da odvezda prekorubcze nikomu nebude Szlobod Tersiti na Meczle vino, niti Sganiczu, ý akosze koi vu takvom dugovanyu popadne v Contraband musze zeme.

22. Kotoriba, 18. ožujka 1781. Izbor i odredbe o čordašima.

Die 18 Martý Zkupa buduchi pri Birovu Priseszniki jeszu posztavili Csordasse Purich Matoka, ý Jankoczi Blaseka koi budu placsu imeli, od 2. krave 1/8 Cub. Sita, od 4 krav jeden hleb kruha, ý od vsakoga jalovsceta f 8 1xr. Ead. polyszki Csuvarý posztavleniszu Horvath Thomas, ý Baycsa Jakop. koi budu imeli placse. Na Meszecs f 1 x 30.

22. Kotoriba, 28. travnja 1781. Odredbe o službi živodera.

Anno 1781. Die 28a Apr. Szkupa buduch Priseszniki pri Birovu jeszu vu Varas Kottoribski prieli Sintara, kojemu obechaliszu da hisicshu z varaskemi Sztroski napraviu, koi bude dusen Varassa zobsztun sznasiti, od velikoga Marseta bude placsu imel po tri grosse. od mensega po tri poture koje pak Mense dugovanye bude za obszun oguli, goszpodar Marseta budemu Meczel vina daval, ý kruha szira jeszti.

23. Kotoriba, 28. listopada 1781. Izbor birova i varaških sluga.

Die 28a 8br Ani 1781 (?) Ao Militari 1782 Szkupa buduchi Priseszniki, ý Obscina poleg buduchi Gon Dvorszki dolnyi Kralevecz ý Priseszniki poleg toga ý Varaski szlugi kak na drugi kraj budeti videti.

Najmro: (p. 103)

Veliki Birov Kovacs Mihaly
 mali Birov (Pogorelec Misko) Legni Matyas
 Notarius Tuboly Janus confir
 Prisznesniki
 Markulia Ferencz confir. Ivanus Mihaly confir. Fuss Josef confir. Horvath Sztanko confir. Horvath Gyuro confir. Sziladi Mart` confir. Matos Sztanko confir. Matotek Josef confir. Petracz Misko confir. Vidovics Matek elect. Joseph Szabolics electus.
 Hajduk (Duklin Josef) Horvatics Matek
 Brodari potvergyeni.
 Rogussa Tomas. Logar potvergen
 Remenar Matek. Markan Gyurek.
 Vahtari. Jankoczi Matek.
 (Duklin Josef) Horvatic Matek.

24. Kotoriba, 31. prosinca 1781. Izbor bormeštra.

Anno 1781 Die ultima Xbr. Szkupa buduchi Prisznesni, ŷ obchina jeszu posztavili na dojduche letto 1782. Velikoga Bor Mestera Fuss Josefa maloga Bor Mestera Horvath Martina.

25. Kotoriba, 13. travnja 1782. Pogodba sa svinjarima za plaću.

Anno 1782 Die 13a Apr. Prisznesniki Szkupa buducsi pogodilisu Kanasze, koi budu imeli placsu od jedne Sztare Szvine po dva grossa, od dveoh Letto Sztare tak po dva grossa, hrana pako bude od dveoh Sztare Szvine jeden den. (p. 104)

26. Egerszeg, 5. prosinca 1803. Limitacija cijena mesa, kruha i ostale hrane u županiji Zala.

Limitatia
 Mesza kruha ŷ osztalih Dugovanyi po Szlav. Zaladianszke Varmedyü vu presesznom 5a Meszecza Xbra 803 vu Varassu Egerszeg dersanom obchimzkom zpravischu napravlena, jakost szvoju 1a dneva Januar` dojduchega letta 804 zadobiti hoche ŷ zaradi marlivoga obdersavanya z ovim razglasjesze. najmre

	Xr.	d.		Xr.	d.
Govedina po Varaskih ŷ Tran-			Kiszeloka Szira	5	-
senalszkih ŷ vu kojih szolda-			3 Jajcze	3	-
ti lesziu funt	9	-	Pische jedno	12	-
Govedine sunt po vszeh Drugih			Kokot ŷ Kokos	20	-
mesztah jednako	7	-	Kopun	30	-
Teletine vszigder jednako funt	10	-	Racza	24	-
Szvinszkoga mesa funt	10	-	Guzka	51	-
Ovchetine funt	5	-	Podhranyena mladina Puran		
Podvunyenih Szuhih Szlanin	30	-	Prasze kak sze dobiti more		
Friskih Szlanin	24	-	Oczta vinszkoga maszlin	7	-
Szala 1 lb	36	-	-/- jabuchnoga	4	-
Loja 1 lb	16	-	Leche maszlin	5	-
Szopona -/-	22	-	Boba	5	-
Belih Szvech 1 lb	27	-	Basulya	5	-
Chernih	22	-	Proszene Kasze masilni	6	-
Hersenoga Kruha funt	3½	-	Hajdinszke -/-	6	-
Psenichnoga Kruha	4½	-	Jachmene -/-	5	-
Zsemlya iz Mum melye					
5 Lotov imajucha	1	-	Jedna portia Zelja	1½	-
Zsemlya iz ordinor Melye			-/- Repe	1½	
7 Lottov imajucha	1	-			
Mund melye sunt	8	-			
Melye 2aClassifia	7	-	Ova Limitatia imasze marливо razgla-		
-/- 3a -/- ordinat	5	-	sziiti, ŷ Kadi mesznicze jeszu na mesz-		

Szoli funt kade szu szolarnicze	4	-	nichka vrata pribiti. Zapovedasze na
Szoli funt kade Szolarnicz nega			dalye ostru ý pod kastigu meszara
Na kamenye	-	6½	prikladno k Limitatie meszu dersati
-/- -/- na funte	-	7	Pekom z Semlyu. Pekariczam Kruha
Putra 1 lb	24	-	poleg Limitatie tersiti ý vszem Ko-
Prekuhanoga maszla 1 lb	36	-	jel sze ova Limitatia dotiche verno
-/- -/- jen maszlin	48	-	obdersavati. Dano vu Pribiszlav-
Mleka jen maszlin	4½	-	czy 19a Xbra 803. Veliki Szudecz m.p.
Verhnya -/-	9	-	

27. Kotoriba, 10. kolovoza 1783. Kazna zbog noćnog klanja stoke za mesara Terka, postavljajanje nadglednika za vodu.

Anno 1783. Die 10a Augusti Szkupa buduchi priszesniki pri Birovu dokoncsali jeszu, da ako Meszar Terko vu najmensem hmanyoszti proti Limitatie kak ý vezda da vnochi klat, v lovisze, bude imel dvanaiszt palicz, ali birsaga dvanaiszt ranyiski bude moral platiti.

Item posztavleny ieszu na pute koi budu vu desgyenom, illiti vodenom vremenu vodu doli puschatu poleg zapovedi Szlavne Varmegyie

pervi, illiti Inspector Herman Jakop.

2gi Dervenkar Josef.

3tio Lesziak Matok.

4mus Tislar Andras.

prek Mure

1mus Vargovics Peter

2dus Toplacsiu Zett Si(?)on

3tius Vuhmanics Blas (p. 105)

28. Kotoriba, 27. listopada 1783. Izbor birova, hajduka, lugara, paletaša te potvrđivanje starih prisežnika.

Anno 1783 Die 27a 8br poleg Comissie Szlavnoga Dominiuma Gpon Vice Dvorszki Varý, ý Gpon Comissar Lisziak poleg Buduchi jeszu posztavleni Birovi, ý Priszesniki ovak najmre.

Veliki Birov Szabolics Josef.

Mali Birov Vlasich Josef.

Priszesniki Sztariszu potvergyeni

Skoda Mart` posztavleni.

Mart` Ivanus meszto Ocza posztavleni

Hajduki Kurjan Andras, ý Markan Gyuro.

Logar Balogh Ivan.

Paletassi

Loncsarics Josef. Csanyi Gyura. Dolencsics Matek. Markovics Janko. Kallan Andras.

29. Kotoriba, 29. prosinca 1783. Izbor borbirova (bormeštra).

Anno 1783. Die 29a Xbr Szkupa buduchi Priszesniki, ý Obscina, pri Birovu postaviliszu Bor Birove oveh najmre.

Veliki Bor Mester Petracz Mihaly Priszesnik

Mali Bor Mester Legin Matyas z obchine. (p. 106)

30. Kotoriba, 25. rujna 1785. Odredbe o zvonarovoju plaći i obvezama plaćanja trgovištu te izbor zvonara.

Anno 1785. Die 25 7 br` Szkupa buduchi Priszesniki ý Obchina pri Varaski Hisi naravnaliszu plachu Zvonarovu ovak najmre:

		f	xr
Od Mertvoga	$\left\{ \begin{array}{l} \text{od Muskoga kada bude zvonil} \\ \text{od Senszkoga} \\ \text{od deteta} \end{array} \right.$	-	12
		-	9
		-	6
Zvan toga	od vszake hise jedna dervencsisza sitta.		

Arendu nebude plachal, nego Portiu, (y katansku hranu bude moral davati)

Adda ov iszti den najmre: Die 25 7br posztavlyenje za zvonara Herman Jakop.

31. Kotoriba, 31. listopada 1785. Izbor birova i hajduka te potvrđivanje prisežnika.

Anno 1785. Die 31a 8br Szkupa buduchi Prisziesniki, ý obchina pri varaski hisi, pred Gponom Kasznarom Szlav` Dominiuma Poszlanom posztavili szu Birova Petracz Mihalya z 27mi votumi, maloga Birova Matos Misku z obchinskam volyum, Ravno tak hajduka Matianecz Miklosa, koi bude ý vaktar szkupa zobchinszkum volyum. Prisziesniki pak potvergyeni jeszu.

32. Kotoriba, 3. prosinca 1789. Odredbe o povećanju plaće biroovima, bilježniku i kapušu.

Anno 1789. Die 3tia Xbr Szkupa buduchi Prisziesniki, ý Obchina jeszu naravnali Placsu notariussevu, ý Birovovu, zato kajti kada budu vu varaskom poszlu doma poszluvali, nebudu f kak do vezda f varasko poleg zapovedi Szlav` Varmegye trossili, zbog toga placha imsze pobolsava ovak najmre:

	f	xr
Velikomu Birovu pobolsana f 10 ovak budu imeli	37	-
Malomu Birovu pobolsana f3 in Suma bude imel	20	-
Notariussu pobolsana f 12 bude imal	58	-

Kada pako van po poszlu varaskom pojdu Notarius, Birov, ali koi Prisziesnik na vszaki dan budu imeli 15 xr.

Kapussu Kuren Andrasu pobolsanaje f 3. In Simul bude imel »18.-

Stem Zitta bude imel seszt dervenye, ide(?) 6. Cub. (p. 107)

33. Kotoriba, 1804. Popis prodane stoke sa cijenama kupljene stoke, mase, sume prodanog mesa, kvara i dobiti od prodanog mesa.

De Anno 1804 No (?) a 8 x laro, Loÿ a 18 x	Za kuliko Vase kupleno			Vudi Summa iz prodanog mesa		kvara		Dobicska		
	f	x	lb (No)	f	x	f	x	f	x	
½ volyi iz Golomboka	126	-	700	93	20	}	-	-	6	38
Loÿ	-	-	56	16	48					
Kosa	-	-	-	22	30					
¾ volyi z Bresznice	156	-	752	100	16	}	17	38	-	-
Loÿ	-	-	52	15	36					
Kosa	-	-	-	22	30					
5 Juncz od Math. Szaboly	9	30	70	9	20	}	-	-	3	20
Kosa	-	-	-	3	30					
6. Teliczu od Janus Vollar	24	-	154	20	32	}	-	-	4	2
Loÿ	-	-	5	1	30					
Kosa	-	-	-	6	-					
7/8 volyi dva z fichahata	140	-	635	84	40	}	20	32	-	-
Loj	-	-	41	12	18					
Kosa	-	-	-	22	30					
9. Juncz od Bellovari	25	-	160	21	20	}	-	-	4	26
Loj	-	-	7	2	6					
Kosa	-	-	-	6	-					
10. Telicsa od Matottek AmN	35	30	190	25	20	}	-	16	-	-
Ovdi prichnesze Loj po 9x Kosa	-	-	13	3	54					
	-	-	-	6	-					
11. Telicsa od Babicha 26	30	150	22	30		}	-	-	5	6
Loj	-	-	7	2	6					
Kosa	-	-	-	7	-					
12 -/- (?)nik Sziladi	33	30	162	24	18	}	-	6	-	-
Loÿ	-	-	7	2	6					
Kosa	-	-	-	7	-					

13 -/- od Stan Zvosecz	29	30	150	22	30	}	-	-	2	24	
Item po 8 x Loÿ	-	-	8	2	24		}	-	-	-	-
meszu Kosa	-	-	-	7	-			-	-	-	-
14 Krava od Steph											
Koracs	29	30	160	21	20	}	-	-	-	29	
Loÿ	-	-	5½	1	39		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7	-			-	-	-	-
15 -/- Jacob Lattin 26	-	157	20	56		}	-	-	4	2	
Loÿ	-	-	7	2	6		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7				-	-	-	-
16/17 Juncza dva											
Vugrincsics Josepha	56	-	320	42	40	}	-	-	6	58	
Loy	-	-	21	6	18		}	-	-	-	-
Kose	-	-	-	14	-			-	-	-	-
18 od Joa` Lukariy Krava	43	45	265	35	20	}	-	-	4	38	
Loÿ	-	-	18½	5	33		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7 f	30			-	-	-	-
19 od Mall:Maltar Krava	35	30	170	22	40	}	2	11	-	-	
Loÿ	-	-	10½	3	9		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7	30			-	-	-	-
							40	43	42	3	
(p. 108)											
20 od R. Jos. Vlassics											
Krava	41	-	208	27	44	}	2	19	-	-	
Loj	-	-	11½	3	27		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7	30			-	-	-	-
21 od Stane Zvossecz											
Krava	39	30	206	27	28	}	2	26	-	-	
Loÿ	-	-	7	2	6		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7	30			-	-	-	-
22 od Gyura Skoda Le(?)											
Krava	36	-	191	25	28	}	1	5	-	-	
Loy	-	-	6½	1	57		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7	30			-	-	-	-
23 z Leg(?) Telicza	21	-	143	19	4	}	-	-	7	10	
Loy	-	-	5½	1	39		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7	30			-	-	-	-
24 -/- Krava	31	-	163	21	44	}	2	36	-	-	
Loy	-	-	7½	2	15		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7	30			-	-	-	-
25 3 z Lubrega Krava	38	-	180	24	-	}	2	36	-	-	
Loy	-	-	13	3	54		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7	30			-	-	-	-
26 Krava od Kopaszicsa	40	-	210	28	-	}	3	-	-	-	
Loy	-	-	3	-	54		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	7	30			-	-	-	-
27 Telicza z (?)mya	26	-	127	16	56	}	-	-	-	38	
Loy	-	-	4	1	12		}	-	-	-	-
Kosa	-	-	-	8	30			-	-	-	-

28 Krava -/-	34	-	160	21	20	}	1	28	-	-
Loy	-	-	9	2	42					
Kosa	-	-	-	8	30					
29 -/- -/-	35	-	170	22	40	}	1	28	-	-
Loy	-	-	7	2	6					
Kosa	-	-	-	8	30					
30 -/- z Pusta`	41	-	207	27	36	}	-	6	-	-
Loy	-	-	16	4	48					
Kosa	-	-	-	8	90					
31 z Szigecza 3 Krave	104	30	530	10	40	}	-	-	-	49
Loja	-	-	30½	9	9					
Kose	-	-	-	25	90					
32 od Karloczi -/-	41	30	250	33	20	}	-	-	4	32
Loy	-	-	54	4	12					
Kosa	-	-	-	8	30					
33 na Pusztari Junecz	35	-	192	25	36	}	-	-	1	6
Loy	-	-	10	2	-					
Kosa	-	-	-	8	30					
34 od AnN Juss Kravu	30	-	144	19	12	}	1	24	-	-
Loy	-	-	3	-	54					
Kosa	-	-	-	8	30					
35 od Itegedussa volyi sva	164	-	822	109	36	}	2	39	-	-
Loj	-	-	64½	18	45					
Kose	-	-	-	33	-					
							19	23	14	47
(p. 109)										
36 krava z Lettenye 48	-	216	28	48		}	4	51	-	-
Loy	-	-	19½	5	51					
Kosa	-	-	-	8	30					
37 -/- z herdahclya	32	30	165	22	-	}	1	24	-	-
Loy	-	-	2	-	36					
Kosa	-	-	-	8	30					
38 Junecz -/-	37	-	167	22	16	}	3	14	-	-
Loy	-	-	10	3	-					
Kosa	-	-	-	8	30					
39/40 z Kolacsega Iunde z ...	114	-	557	74	16	}	-	-	1	40
Loya	-	-	38	11	24					
Kosa	-	-	-	30	-					
41 krava z Szerdakelya	32	30	173	23	4	}	-	-	1	10
Loya	-	-	7	2	6					
Kosa	-	-	-	8	30					
42/43 rolye 2 od Hegedüssa	161	30	672	89	36	}	-	-		
Loja	50½	15	9	23	45					
Kosa	-	33	-							
44/45 -/- od Prahela	162	-	740	98	40	}	18	2	-	-
Loja	-	-	41	12	18					
Kosa	-	-	-	33	-					

46/47 -/- z fichahuza	146	-	731	97	28							
Loja	-	-	-	38	11	24	}	4	8	-	-	
Kosa	-	-	-	-	33	-						
48/49 -/- -/-	145	-	-	682	90	56	}	10	16	-	-	
Loy	-	-	-	36	10	48						
Kosa	-	-	-	80	39	-						
					65			4	0	2	50	
								19	23	14	47	
								40	43	42	3	
								Suma	125	46	59	40
								Odzemem dobiska od kvara	59	40		
								Osztane ische kvar	66		6 (p. 110)	

34. Kotoriba, 1804. Isplate trgovišta za 1804. godinu.

Erogationys alio ie eodem Anno 1804

Detichu Laczky Nagy poleg pogodbe placheno 70 f

Krava jedna zbog fabrice messa vun Hichena na nye kvara 30 -

Messa pokvarjeno na jenkrat 160 lb na drugi put 20 lb
zkupa 180 lb po 8x vchini 24 -

Vu Bresnichu na Szenyem hodechi pod 1 42

Vu Golombog po volye (?) pod 1 24

-/- Kis Eoma(?) na Szenyem -/- 2 24

na Dernye -/- 1 18

vu Szigetecz -/- 1 48

vu Legrad -/- - 30

vu Lubreg -/- - 54

na Szemi Eloss plachena foringa y strossek 1 30

na fichahazu za passu placheno 5 (?)4

Jos. Lattinu za na binyanya chetra 21

na blisnessa meszta visse puta sem tam hodechni potrosil na czahu lettu zkupa 4 18

gazdi poleg navade placha 5

Summa 151 f =3

na me napiszani kvar prodasse k vundavanya 66 f 8

z kupa vszela kvara 217f 9

Prijetu je nupunoma Mihalya Mark(?)olic 325 f un

Anda vundavanye od vzemsze 217 f 9

Osztane ische vu Casse povernuti 107 f 51

Die 23a Marty 1805 pod Dersanum Sessiom zgora zpomenutu Sumu 107 f 51 xr pod punoma polosil sig(?) (?) ut supra psente me Aloÿsio Horvathjn ju` Notario

35. Gornji Hrašćan, 10. rujna 1785. Popis vojnih prebjega, odredbe o trgovini između orsaga.

No 9 No 200 Bog Vam daj vsze dobro!

Od Szveske^{83*} Kralyevszke Vugerszke Cancellarie vezda tekuche Letto 1785 dan 22 Meszecza Aug` nadosszaje miloszivna zapoved po kojoj vsemzse naznanye daje miloszivna Czeszarko Kralye(?)ha zapoved, da odszeh dob, toje ogl(?) od 1786 Letta dneva 1a Meszecza Januara nigdo k Szvetli Magyarszki Cancellary, kakti za valuvanye nuter nosziti pravdeno odregyeno verovanya vredno Meszto nikakvoga vise valuvanya naj ne vuchini, nego vu takvom poszlu poleg Pravdenoga Orszaga nassegã vu Lettu 1729 nachinyenoga Articulusa vszaki Szebe naj ravna.

Szkochechic person izpiszavanye, koje poiszcati, y prieti zapovedaszẽ

⁸³ * slovo S se u drugom dijelu protokola uvijek piše velikim slovom kad se nalazi na početku riječi, osim u jednom slučaju (snyim)

1. Ferenczi Andras drugacs Bugyi Czigan iz Slavnoga Miklos Eszerhazianszkoga regementa na Sztanovito vreme dimo puschen vu mestu Talya(?)r godische zvanom, Kattana kai 19ti den Juniussa vu rechenom Mesztu Senu Szvoju vumorechi pobegnul je Szrednje visinya chernih Laszih 34 Letta Sztar laszi zkup zpletene po katanszki noszi, v modrih hlachah, ý v Csismah hodi z guszlamu kruha ische, Vugerski, ý Cziganyski govori.

Csismanyi Janos drugach Liszi Mlinar v Menhe Szeli rogyen nisztkoga Szuhoga sivota csernokosnoga kozlichasztoga oblichaja, csernih Laszih, jedno malo Nemski govori iz Samuel Gyula Regementa ovo letto dan 2. Meszecza August vnochij je Szkochil.

Meras Joseff iz Tergovischa Holich zvanoga zrodnom viszokoga Sivota, csernokosnoga ý dugolichnoga obraza, dugih Kosztanyeve farbe Laszih, obravij, van Sztojechij chernih ochij, Levu Nogu jedno malo poteza Nemski, ý Toczki dobro, Magyarszki pak jedno malo govori

Bern(?)atail Vilhelm iz Halabe, okolo 50 lett sztár, vre pred 13 letti, iz Tasnada szlavnog Srednyega Szolnoka Varmegyie meszta Szkochilje, csisztoza dugoga obraza, viszokoga Sivota, csernih Laszih, onda je Laszi omatal, Pintariu zna Vugerski poszrednyem Nemski pak dobro govori, Karovlaski tulikaj-sse jedno malo razme.

Iz szlav` Baron Devinja regementa Toth Mihaly iz szela Udvari rogyen 33 Letta Sztar, Kalvin oseyneni, csernokoznoga obraza, Szerih Laszih, ý chernih ochij.

Iz isztoga regementa Palop Janos iz rechenoga meszta rogyen 24 Lett sztár, Kalvin neosenyen okrugloga Szuhoga obraza Hergyavkasztih, Csernih ochij. (p. 114)

Iz Szlav` Birsagi regementa, Bekassi Joseff iz rechenoga Udvari meszta rogyen, 27 Lett Sztar, Papi-necz, Srednyega Sivota, chernih Laszih ý ochij.

Iz Devizianszkoga regementa Marge(?)a meszta rogyen Veszprem Mihaly 27 Lett Sztar, Kalvin, kozlichastoga obraza, Szehasti Laszih, modrih ochij.

Majer Tresa 20 Lett sztara Papinka Deklics szrednyega, ý chversztnoga Sivota punoga obraza jedno malo Kozlichasztoga, vu oblichaju, ý rukah Saltava, chernih Laszih, ý obravij, Szamo Nemski govori, 24. dneva Juliussa letto vezdasnye iz Taloske Hise vcherlenom mojderczu v cherlenoj pizani Szvilni Szuknyi vu Flancerkom Zubuncseczu belom, cherlenim rubczu, ý z cherne kose chismah.

Pog Groffa Viskovicha imenom iz Priza 40 Lett Sztar iz Dalmatia Veneczianszki podlosnik Papinecz pri jednom Anglianszkom Kapitanu Szlusbi buduchi bledoga obraza doszta viszoki kakti na Seszt czipelisev belo (ý) chernih Laszih hi(?)u vu treh verszti pleche ý govori najvisje Latinszki, ý Agli-anszki, jedvo malo, ý Franczovszki, jedno malu iz Prizale rogyenu deklics Szobum je odpelyal koje Otecz z Knyigami tersi, ý zimenom Lovrencz Zovesze dva mlada pszicha Szobom ponassa, zkochil vezda tekuche Letto 13 dan Meszecza Juliussa, ý z Prisela izdvami hodnemi konyi zelenum farbum na dva kotacha zkochiami, ov kak povedasze 14ti ili 15ti dan Meszecza Juliussa vezda tekuche Letto u Tongresztu v Lipti chez noch prebivalje, ý odonud vu Nemski orsag puta je ravnal.

Svetli Czeszar milosztivno zapovedati dosztojalje da drevene kore na kuliko one za zgotavlanye koi csiszto potrebne ne bi bile naimre vu ovom vremenu, vu kojem hrasztovoga gubacsá falinge nego za takvu potrebochu najsze neobrachaju, da pache ý Kusnari zgubacsom vuchinyati na navuh najsze ravnaju, zaradi csesza ova milosztivna prepoved vsakomu na znanye dajesze ni drugach

Onem, kojem potrebno za ravnanye na glasz dajesze ona milostivna naredba da poszvedochenom Galiczianskoga orszaga ru(?)nu delu koje vu ov Magyerski, ali Erdelszki orszag nuter donassasze pod plachu dopuschasze nuter dopelyati, pod kojoj Vugerszkoga Orszaga takvo delo (p. 115)

vu Galicziu puschasze, Szuprotivnem nachinom zbog iz Galiczie, ali pak chez nyu vu ov Orszag, ali vu Erdelsku zemlyu na nyihovu haszen nuter donasajusze parteke, koje vu Czesarszkom dersanyu pripravlyajusze odredujesze, do Lengyelskoga poleg obchinszkoga Vugerszkoga, ý Erdelskoga Orsagov reda tri na Szto najsze plati, od zvsanzke pako josche neprepovedane ovo milosztivno naregyenye je. Da ako ove vu ovom Vugerszkom, ý Erdelszkom Orszagu nuter dopelajusze ako Szamo vre navadna pechat vu Galicý od nyih naplachenaje vu ovom Vugerskom, ý Erdelskom orszagu potlam od takvih vech nikaj nebudesze plachalo.

Pokeh dob zpazivasze to, da kak berse gde, ali za chusinu, ali pak za lensku fabriku postavisze onde vu Szuszedczvu Lyuczva najmre vzimszkom vremenu kada pregyene obtersujesze, zato takovim nachin

dajesze, da od onud veksu haszen poznati mogu dlah zkup pregyenye, ý Lenszke fabrike gori podigavanje naj Sze priganyaju, ý dasze ova marlivoszt na vise podigne tulikajsze muske glave na pregyenye najsze truczaju.

I to tolikajsze Szvetli Czeszar odrediti je dosztojal, da za czent vsaka iz Elefantove koszti napravljena parteka zvan Mesterskoga dela Anglipta imenuvane Mestrie zvan Tersztva najsze posztavi, ter zmed prepovedane parteke najsze rachune, ý polek onih nachina pri Harmiczah najsze zadersavaju.

Szvetli Kralýevszki Consilium naznanuje pred Szvetloga Czeszara vu tom milosztivno posztavleno odregyenye, da od szeh dob, nit po Varaseh nit po Szelah zvan na Telovo, ý Krisevszkoga Tiedna dersati navadnih procesieh nikakve druge processie dersatisze neszmeju po ovih milosztivnih zapovedi krutosze prepovedaju. Dat. Hraschan gornyi 10a 7br 1785. Ladislav Bogdan Veliki Szudecz m.p.

36. Gornji Hrašćan, 25. rujna 1785. Popis kriminalaca i vojnih prebjega, odredbe o trgovini.

N10 no 243 et 256 Bog vam daj vsze dobro!

1o Nekoch Skochenih Person izpisavanye zbog priemanya milosztivno odregyuesze velika paszka. Paulini Janos Szuseny koi z nekojem Jurjem imenuvanem Szlepim Sztarczom, kakti Szusnom ý pajdasom z Szlav` Varmegyie Bersoth imenom vu mesztu Sz. Bedenih zvanom iz Gpczke Temnicze pobegnuch, vu meszti magasphant gore pretergajuch nekaju komoru 86 Rha` vuchu dah, ý vu drugih penezi oko 27 Rhan` ravno tak (p. 116)

onomu isztomu Meszti obcsinszki penez 300 Rhan` vubral vu Szlav` Eszterhazi Miklosa regementu Szlulilje, Mestrie Szvoje Spolar, rogyen pako je vu mesztu Valho(?) zvanom, chernih Laszih, Szuhoga dugoga obraza, male brade, vu rubachih, v gacsah, v Sztorichuhi, vu jednom pepelnate farbe vhrageyenum kepenku Szkochilje, zkupa od zgor zpomenenih pajdasom, koi zbog toga prieti, ý vu jeden ture biliszu posztavleni gde od zvana vuse odrezajuchi, ter ponyem szebe doli puschajuchi pobegnuli ieszu.

2o Lesz Ferencz iz meszta Bogdan zvanoga Meszar 38 Lett Sztar, hergyavoga obraza, jakoga Sivota, chernih Laszih, vu Skuromodrenum z Szrebernemi gombi mentenu, na Selezne farbe deresasztom Konyu 2400 Rhanyiskimi 11ti dan Juliussa Letto vezda tekuche na Raczhianszki Szenyem prehagyajuch, od onoga vremena vu mesztu vise neha(?)esze.

3o Molnar Istvan Lyudomorecz Illti Sztanovnika Szin 22 Letta Sztar, Kalvin, neosenyen, viszkoga tenkoga Sivota, mustacsiga vezda prepadaju, chernokosnoga maloga obraza, dugih chernih Laszih, na pervo ruganah, ý doli puschenih do persih tenkoga ý tihoga govorenya, dole popuklenum glavum navađenje hoditi v Skerlaku, v modri Lachah, gombenum Lajbleczu v csismah, ý gachah Szkochilje.

4o Desetih Szrebernih Szvechnakov izpisavanye koje vu Lemberg Varassu negdasnyi Jesuvichki Czirkvi buducsi obradgyeni ieszu, zmed onih dve na jedno 3 csipelise vizzoki, ý ovi od zdola na tri noge, ý vszakom vuglu jeden angyel sztojecsi bilje, ý na Sztojechem na Szredi I. M. ime, ali pak navađen Jesuvichki czime r J. H. S. je Seszt pako na pervu formu Szpodobni, Szamo na ochi gledecs jedno malo mensi ieszu ravno tak dva ý oviszu Szrebra na dva czipellise vizzoki, ter na Sztaru formu y od zdola na tri noge nachinyeni, ý ovih na Szredi I. M. imeje zrezano

5o Nyers Anton Szlav` Vuzumzerinaszkoga Katanszskoga regementa na Szloboschinu puschen hata-na, koi z Szlav` Tolna Varmegyie pod imenom Gpode vice Comessa z nachinyenem (?)amisnem Lisztom nekoje vhanlyvoszti vuchinylje Szrednyega Sivota, plechah, ý pun, belnoga obraza, Suthaszti Laszi, ý musztachev okolo 36 lett Sztar v Selenom Skerlaku kojemu na pervu na Skerlaku vu formi kosa bila je, kojega chiszto na ochih dolu puscha Vuzumzerianszkoga regementa vu cheli opravi, ý Szablu pripaszanu imajuchi z osztrogami na kratke Szare csismami je odisel, hlache pako med nogami zameschenum kerpum bile su zakerpane.

6to Jano Miholy, koi Arad varassa temniczu, ý na delu obszugen na poszlu buduchi vuselje 31 Letto sztaz, povedasze iz Maczedonie meszta Szilizan rogyenoga, vu Majkobala Lengyelszkoga Orszaga poleg Turszke megye rogyen ý Papinczemsze valuje, ali Sztaroverecz. chversztznoga Sivota (p. 117)

chernih Laszih, ochih ý obravah chernoga sutoga obraza Magyarszkih gatyaj kratkih, ý rubachih v kepenku hodi, Muskovichi, ý Karovlosski dobro govori, jedno malo poslzi, ý Vugerski zna Letta 1783ga po Szlav` Gyulai Samuela regementa na deszet Lett susanyszta bil je obszugen.

7o Ssuberg Adama tolvaja persone izpisavanye koi na Saros potoku Miller Gyure Ladiczu razbijuch znye 51 Skudu vkradech vesz zrechenoga chloveka Szinom Miller Pavlom zkochilje, ov niszskoga ý

chversztnoga Sivota 25. Lett Sztar, chernokosnoga obraza, ý musztacsev, Laszih pak plechene noszi, zelenoga kaputroka iz Selenoga platna, ali iz bele kose gege, modre stonfe, koje od zdola zbelemi konczi zakerpani jeszu, ý pushu Stucz zvanu ý po Jag(?)rih nosziti dati navaden je bil, szablu musku noszi.

Med ovemi ý ovo milosztivno vszem na znanye dajesze da pri Kralyevskoga Soponszkoga Magisztratassu, ali pak pri osztavlene dehcicze szkerb imajuchih Comissý sztanovit Samuel Groff zvani, koi pred 32a Letti vu Szardianszki Orszag preiti povedasze intereski penez 235 Rhan` d 46. Gotlib Arnolda koi vre pred 50mi Letti vu Sopronu niszjeje videl, vu 50 Rhan` sztojechi capital. Rither Mihalya kojega vre pred 40mi Letti Sztanuvanya Meszto neznasze vu 160 Rhan` sztojechi capital. Sztanovitoga Czimerman Mihalya Fux Jegerin Katte, Suse, ý Marianke jusen 65 Rhan` d 25. Ajginger Samuela, 62 Rhan` Karne(?) Lovrencza Barberszkoga deticsa, koi gdesze zadersava vre 20i Lett neznasze 52 Rhan` 50 d. Pauer Matyassa vu Erdelszki zemlyi osztavlene Decsicze 88 Rhan` 35 d. Zvun toga Sztanovitoga Valenta iz osztavlenih penez 200 Rhan` Grosingerim Magde 8. Rhan` 82 d. Laichnerin Trese ý Sebastiana 24 Rhan` Kvar` Christiana 40 Rhan` Sztanoviteh Jakoba, ý davida Sidovov Levi koi Leto 783 8 Rhan` 77 d. Nekojeja Meszarszkoga Deticha koi Tripenpah Vdoviczi poszudil je 13 Rhan` Grossinegerin Katte lanszko letto pri Soprona varas Strasa Masericzi Szlusecse 17 Rhan` 70 d. gotovih penez nekuliko, nekuliko pak vu obligatoriah je zato ako gdo zmed oveh sive ý koga od zgor imenuvani poszel dotiche, takov pri sopronszkom Varassa chez jedno Letto najsze najavi.

Szvetli Vugerszki Kralyevszki Consilium milosztivno vszem naznati dosztoja, da Szlavne Bihar Varmegyie Pokojnoga Velikoga Szudcza Gpna Pengye(?) Mihalya Szin Gaboor imenom ovo Letto nekam sze potepel, zato ako gde bisze nassel vu zpomenenyu Varmegyiu ochinszkoga gibuchega, ý negibuchega imetka zaprieti, ý ravnati naj sze na ravno. (p. 118)

Milosztivno to odregyujesze da hoszitemni, ý glasuvati poszudah, nosziti navadne zachimbe kak do vezda pripecsaloszeje vu orszag nuter donosanya najsze nedopuscha. Zato ztakvem terguvajuchi vanszki Lyudi taki nazad najsze ravnaju. Pokedob vszake fele zachimbe vu nassem orszagu tak, kakti ý zvsanzkim mogusze pripraviti.

Pokedob zpazujesze da zbog nepazlivoszti szelnih Priszszesnikov Katani na Szloboschinu puscheni iz jednoga szela vu drugom iz jedne Varmegyie vu drugu Szim tam prehagyajuch tepejusze, zato Szvetli Kralyevszki Consilium zapoveda da od szeh dob iszti szelszki Priszszesniki veksu paszku na odpuschene Kattane imati moraju, dasze iz jednoga meszta, vu drugah naj ne prenasaju.

Penzes Gyura, Matusan Janus, ý Orha Gyura iz Kallosomnye meszto buduchi Ludomorczov person izpiszavanye.

Penzes Gyura Kallosomnyeszki Sztanovnik mladencz ý choerszt detecz csernokosnokosnoga cherlenoga punoga obraza, Ruganah Laszih Karovlaski ý Vugerski govori, zahagyeni bundi cherlenom Lajbleczu, ý szamih gatyah navaden je hoditi.

Matusan Janus rechenoga Meszta sztanovnik mlad, viszokoga Sivota, kozlichev ruganah, ý Suthasztihs Laszih, Vugerski ne zna jako dobro, nego Karovlaski, zahagyeni bundi v modrom Lajbleczu navaden je hoditi.

Orha Gyura tulikajse iz rechenoga meszta sztanovnik mladoga, viszokoga Sivota, belopotnoga ý kozlicsevoga obraza, Vugerski nezna, szamo Karovlaski govori negda vchohi, negda vu Haszki bundi hodi.

Tarko Martin Szuseny koi iz Krassovianszke Varmegyie iz Grebes Kameralaskoga mesta, Sztarovecz 30 Lett Sztar Szrednyega, ý chverstoga Sivota, chernokosnoga okrugloga, ý kozlicsavoga obraza, chernih Laszih, Musztaczev, ochih ý obravi, po malo govori, ý to szamo Karovlaski, Chloveka vgovorenyu negledi, nego Szamo doli gledecs govori, koteri zbog Ludomorsztva, ý tolvajsztva na 8 Lett Szusansztva ý delo odszugen 4ti dan Augus` vezda tekucsega Letta iz dela je izniknul.

Saidl Janos polek Tornih kol v trupi proszti szolda iz Becha vu Arad iduch v Pestu je zkochil iz Silezie Pe(?)gnire meszta 23 Letta Sztar, Papinecz, mladencz, nisko chvesztnoga sivota, preczeh velikoga nosza, chernih ochih Nemski dobro, vugerski pako malo govori, koi jednoga Lajblecza, jeden par Szukna, jeden par hlach odneszelje.

Toth Ferencz vu mesztu Szalavarmegyie Chehiba rechenom rogyen, okolo 28 Leth sztar, niszokoga sivota, chisztooga, ý okrugloga obraza, kosztanyeve farbe laszih, ý obravah, mudrih ochih, magyarszki,

nemski, ý diacski govori, jedno malo debelo kak dabi kehlyav bil govori, prez Sene Vkaprol je, vezda tekuche leto Meszecza 7bra 2 gi dan iz Mihalyse vu jednom velikom na tri vugle zvezanom skerlaku, zelenem pruszleku, cherlenih Lachah, iz cherlenoga kordovana osztruga imajuchi chismah, ý v mon-durszkom Kepenku z Bermanya Skochil je. Dano vu Hraschani Super 25a 7bra 785. Ladiszlav Bogdan Veliki Szudecz m.p. (p. 119)

37. Gornji Hrašćan, 31. listopada 1785. Odredbe o carini i trgovini, popis kriminalaca.

No 16 Bog vam daj vsze dobro!

Szvetli Kralyevszki Consilium Kralyevszke Zmosnoszti szlednjucse milosztiвне naredbe na znanye dati dosztoja.

1o Ako nekoje obchine zimenom Contracti reversalissi, ý kakvi goder drugi szpodobni Liszti bisze nachinyali, da takvi szvoju Jakoszt zadobiju, potrebnaje, dasze na takve podpiseju, ý zvun Pechati dasze ý obchinszka Pечат gore pritiszne.

2o Po isztom Szvetlom Consiliumu od szeh dob od hise do hise hodechi pozdravlivczy, ali drugi kakvi popevachi, kakti ochivesztni Petlari ostro prepovedajusze hoditi.

3o Szvetla Czeszarsko Kralyevszka Zmosnoszt milosztiвне dopuszti je dosztojala, da od szeh dob na Tersztenom portischu prijemluhe narancsse, ali czitrone, olje ý vsakojachki prodavlivci szadi, od koih jednoga funta poleg Lanszkoga letta 29a dneva 7br van dane milosztiвне Kralyevszke Zapovedi 14 ½ Xrov na Harmiczi plachaloszeje od vezda pak za zdola postvalenemi od jednoga funta 9 Xrov vu Nemsko, ý Vugersko Dersanye szlobodno nuter doneszejusze.

4to Nadalje visoko Rechena Kralyevszka Zmosnoszt milosztiвне odrediti dosztojala je, da ako prem preminuche 1784 Letto, 29ti dan 9br poleg van dane milosztiвне Kralyevszke Zapovedi onem, koi nekoje prepovedane ý zvan Terstva posztavlene Parteke negdi bi bili zapopali, ý nye van dali, eneh partek czela czena dalaszeje metem toga vendar ovo szamo onde razmevasze da ako szprepovedenemi Partekami, ý takov van dasze, koi nye vusivalje, ar drugacs od vezda od Contrabanderanih takovih Partek czene szamo tretju sztran zadobi. 2goch ako ovakve prepovedane Parteke pri kojem Tersczu, ali pri kojem goder drugom bisze nahagyale, oni zvan Confiscatie poleg van dane milosztiвне Kralyevszke zapovedi z odregyenum Kastigum najsze kastiguje.

5to I tho sze vszakomu na razmevanye daje, da koi iz orsaga van odpelajuhe, ali pak nuter dope-lajuhe Parteke, ali Marhu, na Harmiczi naj vsze isztinszko valuje, ý kose, ter nigdo najsze nepoduffa pod odregyenu koliko goder krat bude gdo zapopadgyen 50 czekinov kastigu szvojum Jakosztjum gori odtergnuti na Harmiczi, ali Malti gore pritisnyenu pechat prezzone Harmicze, ali Malte znanya.

6o Da vszaki na szvoju haszen paziti znal bude, thosze vszem na (p. 120)

znanye daje poken dob vu Bihayszky Varmegyý Mesztu Monostor Palfi zvanom Sztojechi mlaisi Dolinai Gabor z Tovarusiczum Szvojum z Zilai Jalsom ne szamo priszkerbe, nego ý dechiniszko zoc-hivesztnem kvarom Sztarinskoga imanya bi bil razpruil, zatho, po Szvetli Kralyevszki Zmosnoszti za haszen nyegove dvoje dechicze josche ona dugovanya koje nahagyajusze, vu Seqvestrum zavzeta jeszu.

7o Szhochenoga Kucsis Janussa izpiszavanye, ov je niszzkoga, ý chversztoga Sivota hergyavkoszto-ga Saltavoga, ý nadutoga velikoga obraza, debelih kosztanyeve farbe Laszih, ý Mustachov, belkasztih ochih, mosztache negda na dugom rasti puscha negda pak dusinye vu odresuje, drugach vendar podbriti nije navaden prez Sene, okolo 28 Lett Sztar, vu Haszhagy Szaladianszke Varmegyie mesztu je rod-gyen, ov poklam bi bil vu Hofzhagy Sztojechega Horvath Istvana Szina Sztrelil, ter zathem, doklam ov sztreleni po Barberu Varmegyimskom vrachen 8mi dan bi bil vumerl, do the csasz pobegnulje.

8o Varga Josef vu Szala Egerszegu rogyen 27 Lett sztar, Papinecz neosenyen, prez vszake mestrie niszzkoga Sivota, belkasztih Laszih, tad(?)h obravih musztcacsev, ý ochih, maloga obraza Szlav` Gresianszkoga Reg` Konyanickoga proszti katana szkochil je z drugim Kattanom najimre z pajdasom Szvo-jem Szabo Mihalyom iz meszta Kisbekess zvanoga Szlav` Beke(?) Varmegyie prilisechega rodgyenem koi 25 Lett ima, Calvin neosenyen ý prez Mestrie Szrednye visinyave, chernih Laszih, obravih ý Musztachev, okrogloga obraza, koý ako hotomcze szami k Regementu povernejusze czela kastiga nyimsze oproszti, drugach pako akosze primeju kakti Szussnyi k Szlav` Regementu zruchijusze.

9o Nekoje Szkochene Taticze Senszke glave izpiszavanye: ovaje jako niszzkoga debeloga Sivota, hergyavoga obraza rugavih belkasztih Laszih, ochih ý obravih, Vugerszki, ý Nemski govori, koja vu

Szalo Egerszegu pri vass Szabo Josefu nekoliko dni na Sztanu buducha, kada on doma nebi bil po nochi hisna vrata gore, vtergajuch iz Ladicze pokrala je 8. iz luylenoga, dve pak domachege platna duge rubache, 9 Sztolnakov, jeden par vihlanov, 4 Musske rubache Szkrojene, ý za 15 rezov tenkoga platna, jednu novu Szuknyu, jednoga zubuncheka, dva Szvilna ý jednoga parkanszkoga pruszleka, ý kuplenoga platna pechu, ý fortuh, jedan par czipelisev, ý jeden par belih Stunfov, ý jednoga skuro modroga kepenka, ova ali iz person ali iz pohragyeniuh dugovany ako gde izpazisze najsze prime. (p. 121)

10o Naj zadnich vszakoga Meszta Obchini na znanye dajesze, da vezda dojduchi Meszecz 9br 3ti dan z Szoldati Computus bude sze dersal. 2gocs vszakoga Meszta Birovi pri szebe imajuche kakve goder qvietantie G. P. Perceptoru naj odneszeju, ar od dneva 18a recehenoga Meszecz za vise nebudusze prijemale. Dano v Hraschani Gor. 31a 8br 1785. Ladislav Bogdan Veliki Szudecz m.p.

38. Gornji Hrašćan, 31. listopada 1785. Popis kriminalaca, odredbe o trgovini i prijelazu orsa bez putovnice za dječake.

N 17 Bogh vam daj svze dobro!

1mo Holler Janussa Persone izpiszavanye: On je niskoga Sivota chernokosnoga okrogloga obraza, vu cseszkom orszagu iz meszta Panten zvanoga rogyenje, chernih Laszih ý obraviah, Lineru R. dobro ne izgovarja. Koi kakti Kocsis zbog vise puti vchinyene Tatbine na 4 Meszeczov delo, ý na 60 palicz obszugen je po Magistratussu Kralyevszkoga Varassa Osztrogon zvanoga, ter ov iz poszla zchalarnosztjum Szvojum je Szkochil.

2o Geczi Josefa Persone izpiszavanye: ov je viszokoga ý punoga Sivota belkasztih Laszih, ý obraviah, Szivih ochih dugolichnoga obraza Papinecz, kakti jedno 30 Lett sztar, Mestrie szvoje Mlinar iz Saros Varmegyie, meszta pako Rabolez zvanoga rogyen je.

3o Vinczek Mathiassa, ý Spanis Ferencza iz Posege Varassa szkochenih Tolvajev izpiszavanye: Vinczek Matyas Gombarszki Detics, Szvetlo Modroga Mentena, cherlenoga pruszleka z zlatom Snorom ý Sujtasom oblitoga Szvetlo modre gege noszi, okolo 20 Lett Sztar, niskoga ý debelkasztoga Sivota, beloputnoga obraza, ý ochih, Kosztanyeve farbe Laszih ý okolo obraza jedno malo podbriteh, Szamo Horvaczki govori. Ov od Novakovics Augustina Gombarszkoga Mestra za jeden Menten, ý dolamu Zlato Delo, ako prem joss ne zevszema gotovo, 10 resov zlatoga buritasa, tersztenu paliczu zmedvenim gombom, ý jednoga iz Kraditora Pruszleka, ý onoga za zgotavlyati szvilanoga Gombarszkoga dela je pokral.

Spanis Ferencz je pako Meszar Szreberne farbe na rukave ponosen Laiblecz, cherlenoga Pruszleka, ý z Szrebernem poszomanom cherlene ponossene Hlache, okrugloga beloga Skerlaka noszi, kakti jedno 24 Letta Sztar, Szrednyega Sivota, cherlenoga, ý pischalivoga obraza Varaszdzinski Szin, ý Szamo Horvatzki govori, Koi od Vinklar Dominika Meszara Szvojega Gazde jednoga na zlate Gombe iz Szvilnoga Szukna zesitoga Pruszleka, koi od Leve Sztrani zvinom polejan je bil, jedne z Szrebernem possomanom skuro Modre Hlache, jednoga Szvilnoga, ý jednoga platnenoga rubcza za Sze obernulje, od Okonich Matiasa Chismesie dva para chisem zvkanylivosztjum Szvojum je odneszel. (p. 122)

4o Getmon, ali Geczmon Josefa Persone izpiszavanye: ov je 22 Letta Sztar, Szlaboga Sivota, Sutkosztoga obraza, v Bechu je rogyen Mestrie szvoje Barbier, ima zvun Livere Szvetlo modroga Szuna Halyu Kaputrok zvanu, Sutoga Sukna Lajblecza, ý gege, koi iz Becha Klont Fridrih Doctora kakti Liverialszki (?) nas zvan drage Poszude vkral je jedno z G(?) yangyom, ý z Rubin Kamenyem nakinchenu vuru, ý josche pozlachenoga iz oczeli Lanczeka, na kojem jedna iz zelenoga kamena izrezana pechat viszi, jedno Szreberno za zube csisztisce Szkupa ztokom, jeden par zlatih pertanov, vu kojem CýK, FC, Littere vidijusze, jednoga z Gyemanti, z Rubinti, ý z Gyungyi naperjenoga Krisa, ý Hornigline, Jednu glatku, ý dve zazlamenuvane Szreberne Slicze, dve Muske z Spiczami Rubache, ý Platnenoga Rubcza, jednoga Holsztuha, jednoga Skuro drosgyene farbe na oczelszke gombe Lajblecza, jednoga zlatom portom peremenoga Skerlaka, jednoga beloga tulikaisse Skerlaka zkupa z Pruszlekom pokralje.

5o Szvetli Consilium Kralyevszki vszem na razmevanye dati dosztojal je, da pokleh dob vu Mesztu Janos (?) ida zvanom, naondi buduchi Prepustý ý preminuchi vsze Sztanye prazno bi bilo, ako gdo volyu bi imal, kavu goder fabriku gori podignuti, pokeh dob na vede zagya recheni, ý Melin na chetiri kotache

na tho prikLaden ktomu Szpada, onda Sztanye, ý Meszto pregledajuchi pri rechenom Szvetlom Consiliumu najsze oglaszi.

6o Na dalye Kralyevszka Zmosnoszt milosztivno zapovedati dosztoja da ovde Szledujuche Parteke, koje, pokeh dob ý tak Szamo zveksinum Terscze, Harmiczare, ý Maltare doticheju, dasze Szvelce, ý bolye razmeti mogu, nye zato szamo Lasztovitem Nemskim Jezikom Currenterati odregyenoje, kak najmre f(?)oiner Aisen, ý Messing drot, Svertperl, ý Kraiczl drot, Czimpol, Krenczel, und Cziter drot, grat priser geslogenes Metal, Vajsel und gelbes polerte Tafel und Alter Klähe Messingenes Spielberg, Messingene negel, und Rauch Gold, vezda dojduchega 1786 Letta taki prvi dan Meszeczca Jannuariussa ne drugach, nego poleg passusa, ter ý onda pod triplitnem Harmicze naplachanyem tersilase budu. Od letta pako 1787, pervoga dneva Meszeczca Jann` zatem pod nikakvem nachinom ne budu Szlobodno iz zvanszki Orszagov vu koje goder Czeszarszko, ý Kralyevszko Dersanye nuter dopelyati.

7o Hetrurianszki Sztanovniki ako po pripechenyu Szvoje Sztarinsztvo peneze vu Vugerski orszagh nuter donassali budu, vu onom orszagu chiszto nikaj nyimsze nebu vtergavalo, ý vszemsze na znanye daje.

8o Kralyevszki Varas TejerVar v Tiednu dersati navadnih sejmov, ý Maltovinszke dohotke vu arendu dati hoche, koje arende, perva czenaj 1554 f. ter zatho koi volyu bi imel prvi dan Xbra Meszeczca budeszce (p. 123)

Czena dersala, onda, ali josche pervo tam najsze naglaszi.

9o Milosztivno zapovedasze, ý tho da ako iz Czeszarszko Kralyevszkoga nutrasnyega Austrianszko-ga Orszaga popisani Dechaki vu Magyerko, ali Horvatszko Dersanye per possusov nasztaniti bi sze zpoznali, onakovi taki najsze primeju, ý szvojoi Jurisdiction ý najsze prek dadu. Dano v Hrascsani Gor. 31a 8br 1785. Ladislav Bogdan Veliki Szudecz m.p.

39. Gornji Hrašćan, 9. listopada 1785. Odredbe o radu škole, otpuštenim vojnicima iz vojske, trgovini između orsaga, popis vojnih prebjega i kriminalaca, odredbe o vjerskim pitanjima.

No 13

No 317.339.340.344.

Bog vam daj vsze dobro!

Szvetli Kralyevszki Vugerszki Consilium Kralyevszke Zmosnoszti zdola Szledujuche milosztivne naredbe na znanye dati dosztoja

Da vezda vu Kralyevszkom Györ Varassu buduche Skole od Szeh dob ne tam nego vu Szlobodnem Kralyevszkom Varassu Pechuhu buduszce vezda tekuche Letto, ý od pervoga Meszeczca 9bra prichinyale, szpodobnem nachinom Skole navuchiteli ta najsze ravnaju. Na szloboschinu puscheni Kattani, kak berse domov na odpuschna meszta dojdu, taki pri Vermegyinszki veliki Szudczu morajuszce naglasziti, ý iz dopuschnoga Meszta prez glasza onoga velikoga Szudczu vu drugo meszto prenesztiszce najsze nepoduffau. Iz zlata zdavna nachinyene, ý potlam ponovlene, ý vre ponossene tobakere, ý Vure, koje vu orszagu kupiusze, ali pak iz Czeszarszkih Dersanyi nuter donasajuszce, vu rachun prepovedanih partek neszpadaju. Andra zbog drugih orszagov prepovedanih partek zkup znassanya, vu odregyena meszta, tojeszt depositoryume najsze nedonassaju, kak vre zbog toga Kralyevszki Harmicz Officeri po szvojem putu vre vpucheni jeszu.

1784o Letto 29i 9i dan nadossel je Kralyevszki Patens ovo vu szebi zadersavajuchi, da ako gdo pri drugom za szlobodno terstvo prepovedanu zvunszkih orszagov parteku znajde, ter ý nyu prepove prepove, one parteke, koju obznanilje vsza czena nyemu dopuschasze, metem toga vendar szamo vu onom pripechenyu razmevasze se, ako na takvo zprodavanyem prepovedanom partekom Klaszitel, ý one Gazdu tulikajsse naglaszi, zvun pako takvoga pripechenya iz one parteke obznanitel, ali pak zavzitelu, iz czene zavzete parteke szamo 3tja sztran dohagya, nadalye ne szlobodne parteke detechem Terschem zvun pogublenya parteke josche vu jednoj Czeni nyeine, najmre poleg odzgor milosztivnoga imenuvana PatenSa razmevanya budeszce kastiguval.

Ako gdo goder kakve guder fele Marhe vu szuszedszki orszeg, ali na passu Simszku Hranjenje bi g(?)al, onda pri Kralyevszkih Harmiczah officeri dusen budeszce oglaasziti, kojega Marha prebroiszce ter zverhu Marhe broja czedula zaobsztum dasze, ý vu onom broju nazad dosenajuszce, za nye pak platiti nikaj dusni neszu, zvan (p. 124)

ako pri Harmiczah nebisze naglasili, ali pak na mesztu passe preslabi ter zverhu ý poginyenye Marhe isztinszki Testimonialis nebisze pokazal, onda ada od takovihy kakti prodane, ali kuplene Marhe poleg razmevanya rechenoga Patensa 30 f. Harmicza bude se vzela, ravo tak ý od onih budeše vzela, koi marhu Szvoju iz Erdelske zemlye vu Moldavski , ali pak Karovlaski orszag na szpomenenyu passu, ali zimsko hranyenye van tiraju, Kajti pako pripetiti bi se moglo dovchinszki Sereg prez pogibeli u Kralyevszko Harmiczam dognatise vsigdar nebi mogel po Harmiczarszki nato odregyeni Lyudi na jenu, ali 2 vure daleko od Harmicze na zemlyu naimre gde takove Marhe seregi pochivaju, naj se prebroiju. Od Vugerszkoa Orszaga vu zvsanzke orszage odpelajuchega vina na koliko veksa placha kak vu Cseszarszkih dersenyah, od takvoga vina vu prilike van izpelavanya plachati navadaje bisze priela, takva placha vsakomu takvomu Tergovcu kada nazad se poverne, ý kada da isztinszko vu zvsanzke orszage recheno vino odpelyal je, poszvedochi, ona veksa placha nazadsze poverne, ove vekse plache naplachanye vu takvom poznane persone nedotichesze.

Szpasujesze da nekoj Tergovci poleg onakve Parteke koje zliterom C: vu Maltovniszkom imenujesze, iz kojemi zvan Sztanuvanya Szvojega terstvo chiniti neszlobodno drugem Tergovczem na Szemu dojduche prodavanye prek davaju, zapovedasze zatho, da ako ztakovemi partekami koih ovakovih partek na pervo davanye nedotichesze tergovati zapopadnejusze, kakve parteke pod contraband Szpadneju.

Szukna ý chusine pod zgublenye, ý na dale prepovedasze da zbelom zemlyum, kakti Skodlivim dugovanyem zgotavlyati neje szmeti.

Stanoviteh 3. Szkochechek Kattanov, ý zvun thoga Haler Matiasa Tislarszkoa Deticha person izspisavanye, zbog nye poiskati ý prieti zapovedanya.

1o Cseki Janus 27 Lett sztar Papinecz z Szlav` Heves Varmegyie tergovischa Pesta zvanogaje, ne osenyen prez vszake mestrie, visoki tenki chernokosni, ý kagoder tenkoga tela ý, takove male glave, ý obraza maloga, chela kruto maloga, ruke brade, Szukanih musztachev, Vuger, 1784 Letto 2ga Majussa iz Arada poszlanje bil vu Hevel Varmegyie temniczu na 10 Lett Szuszanystva , ov pervo v Samuch Gyulainszkom pesicskom Regementu za prosztoga Szoldata Szlulil je Debrih Capitana Compagny

2o Juhasz Josef 36 Lett Sztar, papinecz z rechene Varmegyie z mjesta Kerechen zvanoga je, neosenyen, ý prez vszake mestrie Szrednye visinyave, chernokosen, Spichasztih musztachev, drugach retkih, dobre Katanszke persone, frontaszkoa nosza na pervo mu dva zuba fale, maleh laszih, chernih, jednakh obrazih, tenku bradu, Vugerszki, Toczki, Nemszki, Karovlaski, ý Franczuzki, tulikajse ý Cseski govori, vu Szlav` Regementu Herczega Eszterhazy Miklosa za prosztoga Szoldata Szlulil je pri Compagny Dolliven Kapitana, Letta 1784 12 dan Mart` iz Arada vu Hevel Varmegyiu, vu temnicuu na 10 Lett Szusanyszta poszlan Szkochilje.

3o Szabo Gyura 31 Letto Sztar, Kalvin, iz plemenite Heves Varmegyie Tur imenuvanoga Tergovischa je, ne osenyeni, nizek, debel, ý pun vu Sivotu, dolimu visziu obrazi, malih musztachev, odzgor mu dva zuba fale, Vuger, Nemezc, Toch, Karovlah, Franczusz, ý Deak, ý pizati zna, Meszarszku Mestriu jesze vuchil, (p. 125)

Szlulil pak je pri Karolianszkom Plemenit` Regementu kakti proszti pri Compagny Ottinger Kapitana 1784 12 dan Maj` iz arrada vu Hevel Varmegyie poszlan je bil temniczu na 10 Lett Szusanyvo.

Kol, ý 3ih kony na koterih skochili jeszu, izpizavanye. Vszi chetiri kotachi novi, ý dobro okovani, znovemi Oszmi, s jednum rechjum dobro okovana kola, jeden kony, cherna kobila je bila na jedno oko Szlepa, velikoga Sivota. drugi kony Sarga jahanecz, treti pak cherleno deresaszt v chetertom Lettu Srebecz

Hoher Matyas iz Bruna rogyen 27 Leth Sztar, niszkoa Sivota, chernih Laszih. Szpodobnih obravlih, Szuhoga dugoga kozlichavoga obraza od zgor Scherbastzt, Leschechega chernoga Skerlaka noszi ý vpletene Laszi, Szvetloga zelenoga kaputroka, ý Hlache zcherlenemi, ý belami pihnyemi iz moloona Laiblecza noszi, nemske bikszane Skornye, Nemski ý Cseski govori, pri Tum Frenczu vu Tolni Groffa Festetich Josefa dvornom Tislaru 8. tiednov za deticha je bil 21. Aug` 1785 kada nyegov Gazda doma nebil, Hisna vrata je poterl, ý 130 f je vukral, zatem pak z jednum Kramariczum, kotere ime neznano je Skochil.

Zatem zvun ovih nadoslaje Kraljevszka Zapoved, ko vszem na znanye dajesze da ni Szamo oni, koteri kiszelu vodu vu zvnuszke orszage odpelyavaju, nego i oni, koteri vu Dersanyu Czeszarszke Zmosnoszti okolo navasaju, od vsakoga naplachanya Malte budu proszti.

Goszpodin Herczeg Anton Eszterhazy nyihove Szvetloszti etc. Gpnu Herczegu nyihove Szvetloszti drugach Szinu Szvojemu zbog vnosine dugov prepovedati dosztajal je da Tituleranomu Herczegu nigdo niti penaze poszuditi, niti na kakve Contracte snyim zkupa Sztupiti najsze ne poduffa, kajti ŷ peneze, ŷ druga dugovanya bi zgubil.

Od hise do hise hodechem Tergovczom, ŷ tak rechenim Matarialisztam prepovedasze, Csemera, ŷ druga Chemerna dugovanya prodavati, gde anda ovakva bisze znassla od nyih iszta dugovanya morajusze vzeti ter zverhu nyih prikladne naredbe vchiniti, ŷ isztoga meszta Magistratussu na znanye datti potrebno bude.

Dohagya nekoih Szkochenih Person zbog poiskzaya, ŷ prijemanya izpiszavanye.

Genessi Pavel kakti jedno 33 Lett Sztar, papinecz, ŷ kak nekoi povedaju iz Sidova posztalje Kerchenik, Szam pak povedal je, da iz Eszterhazy Antuna Regementa iz perve Majurszke Compagnie ne naodlucseno vreme domov puschen Katana bibil, t(?)erkoga, ravnoga ŷ Szrednyega Sivota. Persona cherna, kratke Suthaszte Laszi noszi, chernokosnoga, ŷ jedno malo Kozlichastoga obraza, vu modrem na rukav kepenku, ŷ tulikajse na rukave Laibleczu Szvetlemi gombi, v Skuro modrih Szvidnoga Szukna Szrebernom Snyorom v Hlachah je Szkochil, vu vruchini Skerlaka, vu zimi pak belu z Palfianzkim czimerom Kapuje noszil iz Borse Plem` Veszprim Varmegyie meszta, gde kerchmar je bil, 205 f. 20 d (p. 126) vinszkih penez, koi isztoga jeszu bili meszta k Szebi zemszi ztovarusiczum, ŷ z jednum malom puczom je Szkochil, ovoga Sena imenom Kata papinka, niskoga versztnoga Sivota, belih ochih csi-sztoga okrogloga obraza vu Vugerski cherni poczeleczi vszaki dan navadnaje hoditi, negda z beloga tintuha czepelese napravlene, najvisse pako iz cherlenoga harmasina noszi, ima pako jednoga iz zelene materie zimszkoga deczembra, kakti jedno 33 letta Sztara, obedva Nemszki ŷ Vugerszki jednako govore, oneh Rehi imenom Barbara Sztopram vu trejtem lettu buducha belopotnoga cherlenoga obraza, Szvih ochih, nadignyenoga jedno malo nosza, ŷ chiszto vuszkih vusznicz.

Koleszter Martin viszokoga Suzhastoga Sivota iz Plem` Somogy Varmegyie iz Gal Josefa imanya: iz Skochenoga kmeta posztal je Kochis, jako chernokosnoga, ŷ Laszih, bole Raczki, nego Vugerszki govori, da pache ŷ vugerszko bole Raczki zgovarja, jedno 30 Lett Sztar, ŷ 3mi od zdol napiszanemi temniczu podkopajuch je odisel.

Nagy Janus Szrednyega plechasztoza Sivota, Hergyavkaszte belkaszte Persone, dobro Sirokoga ŷ kozlicsasztoga obraza, hergyave brade, Laszih ŷ retkasztih musztachev, naj visse Szvoje Sivlenye vu paszenyu Szvinyi je potrosil, iz Somogy Varmegyie iz meszta Ko(-)se rogyen 28 Lett sztar.

Ochi Janos, isztinszko velike visinye na 8 czipelisev viszok, ŷ debel, bele pak Hergyavih Laszih, kak belopotnih Licz, tusztoza ŷ cherlenoga obraza, iz Plem` Geyer Varmegyie Sarmellek rogyen po gulaszksomsze noszi 22 lette sztar.

Csapo Joseph drugach jako gingavoga Sivota, bole belopoten, nego chernokosen, pasztirszki chlovek kak jedno 32 Letta Sztar, neznasze odkud rogyen.

Vechio Peter iz Szlav` Hilfpurghanzen Regementa prosti Katana, iz Latinszke zemlye rogyen 25 Lett Sztar, papinecz, neosenyen, Szrednyega Sivota, dugoga Szuhoga Obraza, Sirokoga chela chernih Laszih, ochih ŷ obravih, vu Levi oki dve kervave znamenkeszu videti, Latinszki, Nemszki, Pemszki dobro, Vugerszki pako jedno malo govori, nekoje parteke pokraduch od Regementa je Szkochil.

Arnold Antun Malar, ŷ pozlachuvati zna, kak jedno 40 Leth Sztar, Szrednyega Sivota, punoga cherlenoga okrugloga obraza, belih ochih, baroku noszi, ŷ vu nemszki opravi hodi, koi iz Gyure Szkochil.

Isak Salamon Levi, koji iz zevszega Kraljevszkoga Dersanya pregnanye, 23 Letta Sztar, vu Burkusskom orszagu Sarnov imenom mesztu rogyenje, neosenyen, Szrednyega napahnoga Sivota, chernokosnoga kozlichevoga obraza, chernih podrezanih Laszih, chernih bradeh, koju on, kak Sidova ne osenyenoga navadaje, raszti nepuszti, Szvetlo modri halyi, szpodobne forke Kanicsolu vu Suto kosnatih hlachah, ŷ vu chernih csismah hodi, koi ako muditisze znassel taki najsze prime.

Miklos Janus zidar koi iz Bacs Varmegyie Kameralszkih Imanyi Szkochilje, zvenszkih orszagov, Spolar Kalvin, 44 Lett Sztar niskoga chversztnoga Sivota, chernih Laszih, ochih pak mudrih, Kaput roha (p. 127)

roka Sutemi gumbi, cherne hlache, na chetiri vugle velike Snole noszi.

Ne drugach Szlavni Consilium vszem obznaniti dosztoi, da Lutheranom y Kalvinom, koi szvoje Lasztovite pasztire, y Czirkve imaju Szebi odregyene Szprevode z popevkami dokonchati Szvetli Cseszar milosztivno dopuscha.

1o Na dalye Szvetli Cseszar Gesingarszki Kerchanszko Katholichanszki obchini milosztivno popusztiti dosztojalje, da za gori podignuti Czirkvu vu Dersanyu gornyega varasa penezi zkupa zpravitisze mogu, koi vu takvo ime budusze dali, y zkupa Szpravili, ter zatem y Szlavnomu Consiliumu budusze poszlali.

2o Onem koimsze dosztoja na znanye dajesze ona milosztivna naredba, da onakve Detcze, koja po Kerschanszko Katholichanszko gore hranitisze moraju, Kersztenye, ravno tak zdavanye, y zprevagyanje na Goszpodu Plebanusse y na dalye Szpadalo bude.

3o Ona milosztivna zapoved vszakomu za szelce ravnati razglaszujesze, po kojoj Szvetli Czeszar odrediti je dosztojal, da vszi Vugerszki y Erdelszki Kmeti, iliti podlosniki, koi iz zvenszkih Orszagov jeszu zbog herbchine Szvoje, illiti delov, zakaj na berse zadobiti Kralyevszki znutrassnyi Cancellarih, zbog onakve pako herbchine iszkanya, koja vu Kralyevszki dersanyah jeszu, y Partiaske Lyudi doticheju vdosztojna meszta, tulikaj naputitisze moraju, koja odzgor rechena poleg milosztivne naredbe vszem na glasz dajusze.

4o Najmre zbog Partek Galantarie rechene Tergovczom obznanujesze zobchinszkem nachinom doli posztavleno, y zkupa popiszano, y z navadnem zlamenyem zazlamenuvano na Szejme pod takov nachin od nasati davalo imsze bude po konczu szenymov da nazad doneszeju, ova naredba razmevasze zverhu dugovany na razprodavati, kak najmre zverhu falatov barsuna, y szvilneh pantlikov, koih dugovany, y prodavanyih vu ona, koih mesztah gde obchinszki depositoryum z tergovischa sztojechem zum toga Tergovczem y do vezda dopuschaloseje.

5o Ravno tak oneh Turszke partek, koje zvan Szlobodnoga prodavanya jeszu nuter odnesene nedopuschasze pod takvu prepoved, pod kakvu nye tersiti neje szlobodno, kak vre na glasz danoje.

6to Kak goder Kiszela voda iz orszaga van odpelyavasze prez vszake plache Szlobodnoje, tak od Szeh dob niti od poszude one, vu kojoj sze takva kiszela voda vozi Harmicza nebudesze plachala.

7o Shassimanszke vune parteka na Szvojem mesztu osztala je, tak velike kak male pechati, z kojemi one parteke zlamenuvalesze budu za izpoznati naglasujesze ovo, da na oneh pechatih ove rechi vidiusze najmre Kay's (?)assiner meszto dveh glav orla Katon fabrigve.

8o Do vezda van danih Kralyevszkih naredbih na raztolnachenye y ovo razglaszujesze, da one kobile, koje po Szlavnom Sztalisku Szoldachkom Lyudem vre jeszu dane, ali pak napotlam budusze dale pod takvo zavezanye, da oveh srebichi na Kralyevszku potrebochu nazad dati sze imaju, ako pak pogineju, ali pak Jalove budu osztale, taksze budu (p. 128)

dersale, kak dabi isztinszko prodane bile, ali pak, gda nyim po kojeh jeszu zbog naplachenya na jedno, chetiri, ali pet Leth na porgo dane bile, ter y zato zbog poginyenya, ali zbog druge pogibeli vu takvom pripechenyu Kupecz kvara terpeti dusen bude Srebicze ravno tak, Srebcze, y Srebicze nuter budu prijemaly, ter ako kobila ne osrebisze, ali pak kakva neszrecha Srebe prek dati zakrati, na taki dojduche, ali pak drugo letto moresze preneszti.

9o Sztanovit z imenom Elias iz Rendeka ove Szala Varmegyie Meszta je Szrednje visinyave, Szuhoterni, y hergyave brade Sidov, vu vezda preminuchem Meszczu Aug` 25ti dan Kusevich Jusztine Blesekovich osztavlene vdove k Hisi dojduchi, Visseh drugih dugovany, kak da bi on kupiti hotel, Sebi pokazati je (hotel) potrebuval, vu tem pak zmed osztalih zlatu tobakeru je vukral iz Venecianszkoga zlata, na ovi je van narezano, Ieden Iagar zepszom, y drevje na jednu Skudu velikoche, z jednim Smaragdnom kamenom nakinchena, po ovom Sidovu rechena tobakera Szto Cekinov biti Szeje preczenyala, kojega zagori poiszkati, y prieti odregyuyesze. Dano v Hraschani Gor. 9a 8br 1785. Ladislav Bogdan processua Veliki Szudecz m.p. (p. 129)

SUMMARY

This article provides a continued translation and commentary on Kotoriba Protocol (1724 – 1804), which refers to the period between 1769 and 1789, and the limitation of the price in 1803 and a list of cattle in 1804. In this period, a market town Kotoriba belongs to feudal possession of Čakovec, led by the Czech counts Althan who manor administratively annexed to the Hungarian county of Zala. The first part of the translation and the article refers to the display of administrative structures and economic life in the market town Kotoriba, while the second part refers to the limitation price from 1803, determined by the Hungarian Zala County, as well as other regulations on the functioning of trade between states. Also bring the provisions on religious matters and a translation of criminals (thieves and murderers) and deserters from the army, of which a detailed physical and psychological (religion, language) description brings in the second part, from all over the Habsburg Monarchy.